

پله پله مهربانی

فرهنگ‌نامه امام زمان (عج)

بازآفرینی: مجید ملامحمدی

بسم الله الرحمن الرحیم

پله پله مهربانی: فرهنگ نامه امام زمان عج الله تعالی فرجه برای نوجوانان

نویسنده:

مجید ملامحمدی

ناشر چاپی:

بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (علیه السلام)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

پله پله مهربانی: فرهنگ نامه امام زمان عج الله تعالی فرجه برای نوجوانان

مشخصات کتاب

سرشناسه : ملامحمدی، مجید، ۱۳۴۷ -

عنوان و نام پدیدآور : پله پله مهربانی: فرهنگ نامه امام زمان عج الله تعالی فرجه برای نوجوانان / بازآفرینی مجید ملامحمدی.

مشخصات نشر : تهران: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود علیه السلام، مرکز تخصصی مهدویت، ۱۳۸۶.

مشخصات ظاهری : ۷۸ ص.

شابک : ۵۰۰۰ ریال (چاپ اول) ؛ ۶۰۰۰ ریال : ۹۷۸۹۶۴۷۴۲۸۳۵۴

یادداشت : چاپ اول: ۱۳۸۵.

یادداشت : چاپ دوم.

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر : پله پله مهربانی: (فرهنگ نامه امام زمان عج الله تعالی فرجه الشریف).

موضوع : محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق. - -- دایره المعارف ها

موضوع : مهدویت-- دایره المعارف ها

رده بندی کنگره : BP۵۱/۳۵/م۷پ۸ ۱۳۸۶

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۵۹۰۳

شماره کتابشناسی ملی : ۱۱۴۶۴۳۳

ص:۱

اشاره

پله پله مهربانی

فرهنگ نامه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

برای نوجوانان

- بازآفرینی: مجید ملامحمدی

ص:۳

پله پله مهربانی (فرهنگ نامه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف)

مؤلف/ مجید ملا محمدی

قطع/ رقعی

نوبت چاپ/ نهم _ تابستان ۹۰

چاپخانه/ کمال الملک

صفحه آرایی/ رضا فریدی

تیراژ/ پنج هزار نسخه

قیمت/ ۱۲۰۰ تومان

نشانی مرکز پخش:

۱. قم: مرکز تخصصی مهدویّت/خیابان شهدا / کوچه آمار (۲۲)/

بن بست شهید علیان ص. پ: ۱۱۹-۳۷۱۳۵

-تلفن: ۷۷۳۷۸۰۱

-فاکس: ۷۷۳۷۱۶۰

۲. تهران: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف

- تلفن: ۴-۸۸۹۹۸۶۰۱

- فاکس: ۸۸۹۸۱۳۸۹ m

- ص. پ: ۳۵۵-۱۵۶۵۵

WWW.IMAMMAHDI-S.COM

INFO @IMAMMAHDI-S.COM

شابک: ۴-۳۵-۷۴۲۸-۹۶۴-۹۷۸

تقدیم به:

دوستان شهیدم که جرعه نوش

مهربانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف بودند

و سربازان واقعی ایشان

فهرست مطالب

مقدمه

با این تکرار پشتِ تکرار، باز چگونه بنویسم و دوباره چه زبانِ با طراوتی تازه کنم؟ راستی کجاست ردّ پای بهارآورش که داغ از بوسه های فرشته هاست؟

کجاست عطر پیکر پاک و رعنایی که مَحرم تر از هر پیراهن است با من و آشناتر از هر سپیده ای است با بلور صبح؟

مردانِ خدا، تاب و قرار ندارند و در صبحگاهِ «انتظار» با فانوس دعای عهدشان، سال هاست که در انتظار آفتاب دوازدهم هستند. آمدنش به معنیِ زندگی دوباره زمین است. تولدی از نو برای باران و بهار.

پایان دردها و رنج های مظلومان؛ رویش مجددسلام و صمیمیت، و تکه تکه شدن تندیس خُدعه و دروغ و زور.

وقتی بیاید، منتظران، طعمِ شیرین ایمان را بیش تر از پیش خواهند چشید؛ دست ها به آسمان پیوند خواهند خورد و بر سجاده ها، شبنم دعا و نماز، زیباتر از همیشه، خواهد نشست. او که بیاید، اکسیژن زندگی، سرشار آرامش و آزادی خواهد بود.

«پله پله مهربانی» حاصل تلاشی کوچک، اما عاشقانه، برای آن مهربان بزرگ است. این کتاب حاصل چند ماه تلاش برای بازآفرینی «فرهنگ نامه مهدویّت» نوشته آقای خدامراد سلیمیان است. این فرهنگ نامه پیش از این با واژگانی متعدّد و به شکلی علمی تحقیقی، برای بزرگسالان تألیف شده بود. اما مرکز تخصصی مهدویّت تصمیم گرفت تا بازآفرینی آن به شکلی روان و صمیمی برای نوجوانان صورت پذیرد. پس این کار به عهده من گذاشته شد. چند ماهی به طول انجامید و چند مدخل اضافه شد تا کار به شکلی جذّاب و با نثری موجز و شاعرانه، برای مخاطبان نوجوان نوشته شود. به بعضی مدخل ها شعر اضافه شد، به بعضی حکایت های کوتاه، یا نثرهای ادبی موجز؛ و حاصل کار کتابی شد که اسمش هست: «پله پله مهربانی، فرهنگ نامه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف».

خدا کند که امام عزیز و مهربانمان، ما را بپذیرد و یار صمیمی و هم رکابش باشیم. این کار را نوشتم. فقط به خاطر خدا و گل رویِ گل زیبای نرگس.

مجید ملامحمدی

در دل هر باغچه ست

مثل گلی رنگ رنگ

آینه چشم اوست

صاف و زلال و قشنگ

***

خنده مهتاب از

خنده زیبای او

روشنی آفتاب

از گل سیمای او

***

غنچه نگاهش پر از

عطر خوش و ناز اوست

توی نوک چلچله

نم نم آواز اوست

***

هست قنوتش پر از

شاپرک و یاکریم

از نفسش می چکد

بوی لطیف نسیم

***

ابر صدا می زند

گریه کنان: « او کجاست؟»

سایه به سایه دلم

در پی آن آشناست

***

چشم جهان تشنه از

دیدن رخسار او

کی دل ما می شود

تازه به دیدار او

مجید ملامحمدی

ص:۱۱

آثار انتظار

برای انتظار جز با خود سازی درونی و پاکی دل، انسان ها نمی توانند خود را در شمار منتظران واقعی بدانند. درباره آثار انتظار حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف خودسازی فردی و اجتماعی تسلیم نشدن در برابر ستمگران و زورگویان، مبارزه با فساد و بی عدالتی، معنویت و انجام اعمال دینی و... را نیز می توان بر شمرد.

آخرالزّمان

بخش پایانی زندگی در دنیا. آخرین فصل زندگی انسان در زمین. روزگاری که مردمان سرگشته اند ....

حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم روزی به امام علی علیه السلام فرمود: «آیا به تو بشارتی ندهم، آیا تو را خبر ندهم؟».

حضرت علی علیه السلام عرض کرد: «بله یا رسول الله!».

حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم ادامه داد: «هم اینک جبرییل در نزد من بود و به من از قائمی خبر داد که در آخرالزمان ظهور می کند و زمین را پر از عدل و داد می سازد. ـ همان گونه که از ظلم و جور لبریز شده ـ او از نسل تو و از فرزندان حسین علیه السلام است».

در بیشتر ادیان آسمانی و بزرگ هم به «آخرالزمان» اشاره شده است. در کتاب مقدس انجیل می خوانیم: «... و این را بدان که اوقات سخت در زمانِ آخر خواهد رسید».

در توصیف مردم آخرالزمان چنین می خوانیم: «امام صادق علیه السلام فرمود: مردی را می بینی هنگامی که یک روز بر او گذشته و گناه بزرگی انجام

نداده (مثل فحشاء، کم فروشی، کلاهبرداری و یا خوردن مشروب) او بسیار غمگین و اندوهگین است».

یا حضرت علی علیه السلام در توصیف زنان آخرالزمان گفته است: « در آخرالزمان و نزدیک شدن قیامت که - بدترین زمانهاست- زنانی ظاهر می‌شوند که برهنه هستند، زینت های خود را آشکار می سازند، به فتنه ها داخل می شوند و به سوی شهوت ها می روند، حرام های خدارا حلال می شمارند و در جهنّم جاودانه خواهند بود...».

البته در همین دوران، انسان های خوب، تلاشگر و اهل مبارزه با ظلم و بدی ها کم نیستند که اینان زمینه ساز ظهورند.

قرآن مجید در چند آیه خود به دوران آخرالزمان اشاره کرده است(۱). اصطلاح آخرالزمان در فرقه های اسلامی هم آمده است. آن ها تقریباً به این روز بزرگ اعتقاد دارند اما شیعیان در عقیده خود معتقدند: «وقتی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ظهور می کند، حکومت آسمانی او آخرین حکومت در زندگی انسان هاست. او موعود همه امت ها و فرقه هاست...» او تمام بدی ها را از بین می برد. آن گاه زندگی طولانی شیرین و خوب فرا می رسد.

آسیب‌ها

هر پدیده مهم در جهان، به خاطر اهمیتش، با خطرها و آسیب هایی رو در روست. «مهدویت» نیز به خاطر اهمیت بالایش در دین اسلام، با آسیب های جدی می تواند همراه شود.

۱- واقعه (۵۹): ۱۴، ۴۰، ۴۹ ؛ حجرات (۱۵): ۴۲ ؛ اعراف (۷): ۱۲۸.

بعضـی از آسـیب‌هـا پیش از ظهور و در دوران غیبت، رخ می دهـد. و بعضـی از آنها در مقابل قیام امام مهـدی عجل الله تعالی فرجه الشریف.

به بعضی از این آسیب‌ها به شکل های زیر می توان اشاره کرد:

۱. برداشت هـای نـادرست از انتظـار و تعریف آن (به خصوص در زمـانه مـا)؛ یعنی برخی انتظـار را به جـای پویایی و تلاش به معنای رکود و عدم کوشش تفسیر می کنند.

۲. زیـاده‌روی یـا کنـدروی در نشـان دادن مهر یـا قهر از امـام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف (امام مهربان را خشن معرفی کردن یا در مقابل، جهاد و مبارزه با سران ظلم و استکبار را هم نفی کردن).

۳. عنوان کردن حرف هـا و بحث هـایی که در جـامعه کنونی مـا ضـروری نیست (مثـل این که خـانه امام کجاست. فرزنـدان و همسرش چه کسانی هستند؟ و... به جای طرح موضوعات مهمی چون وظایف ما در قبال امام، علل غیبت، ...).

۴. معین کردن وقت ظهور؛

۵. ملاقات گرایی، به این معنا که هر کس ادعای دیدار با حضـرت کند و یا ملاقات با آن حضـرت را وظیفه معرفی نموده و یا آن را عادی جلوه دهد.

۶. عدم پیروی از ولایت فقیه و نایبان امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف .

این چنـد مورد از جمله ده هـا موردی است که ممکن است با مطرح شـدن یا به وجود آمـدنشان به پدیـده« مهـدویت» آسـیب جدی برساند. (بر گرفته از کتاب اندیشه مهدویت و آسیب ها، محمدصابر جعفری)

ابوالادیان

... ابوالادیان تازه از مسافرت برگشته بود. وقتی به درِ خانه امام

عسکری رسید صدای گریه شنید. خبردار شد که حضرت از دنیا رفته است. از غصه، توان از دست داد. او نامه های زیادی را از شهر مدائن برای امام آورده بود. باید آن نامه ها را به جانشین امام می رساند. اما جانشین امام که بود؟

امام عسکری علیه السلام قبل از این که او به مسافرت برود گفته بود: «وقتی به سامرا بازگشتی، از خانه من صدای گریه می شنوی!».

ـ اگر چنین شد نامه ها را به چه کسی بدهم؟

ـ به کسی که پاسخ نامه های مرا از تو بخواهد. آن کس بر جنازه من نماز می خواند و از چیزهای همیان تو خبر می دهد.

ابوالادیان به این سه نشانه اندیشید. جمعی از مردم با جعفر کذّاب بیعت می کردند. ابوالادیان تعجب کرد. جعفر انسانِ بدنامی بود. جنازه امام برای نماز آماده شد. جعفر خواست نماز بخواند، اما کودکی زیبا روی مثل ماه شب چهاردهم، از یکی از اتاق ها بیرون آمد و جعفر را کنار زد و گفت: «ای عمو برو عقب، من برای خواندن نماز بر جنازه پدرم سزاوارترم».

او مهدی، تنها فرزند امام عسکری علیه السلام بود. ابوالادیان اول تعجب کرد اما بعد، وقتی آن سه نشانه را در آن کودک دید، جانشین امام را شناخت. خواست دستِ او را ببوسد اما ...

ابوالادیان خدمتکار امام عسکری علیه السلام بود. او نامه های آن حضرت را نیز، به شهرهای مختلف می برد.

اباصالح

یکی از کنیه هـای امـام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف است که در بین شـیعیانش معروف است و مورد علاقه آن هاست. بعضـی از اعراب شـیعه در دعاها و درخواست های یاری شان، امام زمان را اباصالح صدا می زنند. ولی به معنای این نیست که خودش فرزنـدی به نام صالـح دارد، شایـد به دلیل اینکه ایشان رهبری انسان های شایسـته را عهـده دارنـد، به ایشان چنین لقبی داده شده است.

اثنی عشری

دوازده امامی

دانشـمندان دلیل های بسـیاری را از قرآن و احادیث پیامبران صلی الله علیه و آله و سلم نقل می کنند که امامت بعد از حضرت محمد صـلی الله علیه و آله و سـلم به امام علی علیه السـلام و فرزندان شایسـته اش می رسد. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم از طرف خداوند، نام همه این امامان را که دوازده نفرند به مردم معرفی کرده است.

به شیعیانی که اعتقاد به دوازده امام دارند، اثنی عشری یا دوازده امامی می گویند. اکثریت شیعیان جهان از این گروه هستند.

احمد بن اسحاق

احمد می گوید: «روزی میهمان امام عسـکری علیه السـلام شدم. خواسـتم درباره جانشـین پس از ایشان سؤالی بپرسم، که امام آغـاز سـخن کرد و فرمود:ای احمـد بن اسـحاق، خـدای تعـالی از زمـان آدم، زمین را خـالی از حجت نگذاشـته است و تا روز قیامت نیز خالی از حجت نخواهد گذاشت. به واسطه او بلا را از اهل زمین دفع می کند و به خاطرش باران می فرستد و برکت های زمین را آشکار می سازد.

ص:۱۶

من با اشتیاق پرسیدم: امام و جانشین پس از شما کیست؟

شتابان برخاست و داخل اتاق دیگر رفت. سپس بازگشت در حالی که کودکی سه ساله بر شانه اش داشت. صورت آن کودک همچون ماهِ شب چهارده می درخشید. امام عسکری علیه السلام فرمود: اگر تو در نزد خدای تعالی و حجّت های او گرامی نبودی، این فرزندم را به تو نشان نمی دادم. او هم نام و هم کنیه رسول خداست. کسی که زمین را پر از عدل و داد می سازد همچنان که پر از ظلم و جور شده باشد...».

آن روز احمد بن اسحاق قمی از نشانه های فرزند امام پرسید. پس خود حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به سخن آمد و به او پاسخ داد و او شگفت زده و شادمان و بی قرار شد... احمد بن اسحاق قمی بزرگ شیعیان قم بود و در این شهر اقامت داشت. او از اصحاب امام جواد علیه السلام، امام هادی علیه السلام و امام عسکری علیه السلام به حساب می آمد.

اخیار

در لغت یعنی: نیکان، مردمان نیک رفتار

در اصطلاح به جمعی از یاران خاص امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف می گویند. آنان گروهی از ۳۱۳ یار معروف امامند، که در عراق به ایشان می پیوندند و در بین رکن و مقام ــ در کنار خانه کعبه ــ با او بیعت می کنند.

امام باقر علیه السلام فرمود: «سیصد و چند نفر به تعداد اهل بدر بین رکن و مقام با قائم ما بیعت می کنند. نُجَباء از اهل مصر، ابدال از اهل شام و اخیار از اهل عراق در بین آنانند...».

اصحاب کهف

گروهی از مردان مؤمن خدا که حکایتشان در ابتدای سوره کهف

ص:۱۷

آمـده است. آنان به خاطر سـتم پادشاه زمانه شان «دقیانوس» همراه سگِ خود، به غاری پناه بردند. سـپس به خواست خدا **۳۰۹** سال به خواب رفتند. وقتی از خواب برخاستند گمان بردند که یک روز یا کمی بیشتر در خواب بوده اند. آن ها گرسنه بودند، پس یک نفرشان به شهر رفت تا غذا تهیه کند. مردم شهر با دیدن سر و روی او و سکه قدیمی اش به او شک کردند. حاکم از حرف های او در تعجب شد. سرانجام مأموران و مردم با خوشحالی به دیدن دوستان او در غار رفتند.

اما اصحاب کهف به غار بازگشتند و درِ غار پوشیده شد و دیگر هیچ کس آنان را ندید... .

در روایت های ما نقل است که اصحاب کهف از یاران امام زمان هستند. آنان در هنگام ظهور آن حضرت زنده می شوند و به او می پیوندند.

امامت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

مقـام« امـامت» امانت خداونـد به انسان های برگزیـده ای است که بعـد از پیامبر صـلی الله علیه و آله و سـلم برای رهبری مردم انتخـاب شدنـد. این مقـام به انسـان هـایی خاص داده شـد، چرا که آنان این شایسـتگی را به صورت کامل برای ادامه دادن راه پیامبران داشتند.

مقام امامت اختصاص به سن و سالی خاص نـدارد. بعضـی از پیشوایان ما در کودکی به این مقام رسـیده انـد و امام شـده انـد. اولین کسـی که در کودکی، به امامت رسید امام جواد علیه السلام بود. آغاز امامت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز در سن پنج سالگی است.

امام حسن عسکری علیه السلام

رنگ صورتش گندمگون، چشمانش درشت و سیاه، رخساره اش زیبا،

قامتش معتدل و اندامش مناسب بود. دوست و دشمن به برتری او در علم و بردباری، تقوا و همه خوبی ها اعتراف داشتند.

امام عسکری علیه السلام در سال ۲۳۲ قمری در مدینه به دنیا آمد. پدرش امام هادی علیه السلام و مادرش بانویی پارسا و شایسته به نام «حُدیثه» بود که برخی از مردم از ایشان به نام «سوسن» یاد می کردند. در بیست و دو سالگی پدر گرامی اش امام هادی علیه السلام به شهادت رسید و او به عنوان یازدهمین پیشوا، عهده دار امامت شیعیان شد. مدت امامتش شش سال و عمر پربرکتش ۲۸ سال بود.

وقتی فرزند عزیزش «مهدی» پنج ساله بود، او با نیرنگ خلیفه عباسی در سال ۲۶۰ قمری به شهادت رسید و در خانه خود ــ در سامرا ــ به خاک سپرده شد. مرقد پاکش در کنار مرقد امام هادی علیه السلام قرار دارد.

امام عسکری علیه السلام چون به دستور خلیفه در محله عسکر سامرا با اجبار سکونت کرد، به عسکری معروف شد.

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

دوازدهمین پیشوای شیعیان در شب نیمه شعبان سال ۲۵۵ قمری به دنیا آمد. او تنها فرزند امام عسکری بود و مادرش «نرگس خاتون» از نوادگان قیصر روم به حساب می آمد. نام امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف (م.ح.م.د) است. اکثر علمای شیعه نام ایشان را به این صورت نقل می کنند. شاید به خاطر دوران بعد از غیبت صغرای امام، که دشمنان در تعقیب ایشان بودند و یارانش نمی خواستند آن ها به وجودش پی ببرند.

برای حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف لقب هایی چون مهدی، حجّت، صاحب زمان، خَلَف صالح، امام زمان، قائم، منتظَر، بقیّه الله، ولی عصر و ... گفته شده است.

در روایات دینی ذکر شده که در شکل و اخلاق به جدش پیامبر اکرم شبیه است. آخرین بار وقتی که آن حضرت در جمع مردم دیده شد. در هنگام خواندن نماز بر جنازه پدر بزرگوارش بود. پس از آن، غیبت صغری آغاز شد. شیعیان برای آن حضرت دو غیبت را برمی شمرند:

صغری و کبری

در غیبت کوتاه مدت، امام زمان ۶۹ سال، یعنی از زمان شهادت پدر تا سال ۳۲۹ قمری، از نگاه مردم پنهان بود. در این مدت چهار تن از یارانش به عنوان نایب (نواب اربعه) با ایشان ارتباط داشتند و نامه ها و سخنانش را به مردم می رساندند. و پس از این مدت دوران غیبت بلند مدت آغاز گشت و تا ظهور آن حضرت ادامه دارد.

امداد غیبی

کمک های پنهانی خداوند

با خواندن بعضی از آیات قرآن مجید متوجه می شویم که خداوند برای مقابله با باطل، گاه از نیروهای پنهان و امدادهای غیبی استفاده می کند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:« قائم اهل بیت من، به نصرت الهی تأیید می شود.»

نصرت الهی نمونه ای از امداد غیبی خدا در حمایت از حکومت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است. افکندن ترس در دل دشمن، حضور فرشتگان، نیروهای طبیعت مثل طوفان و باد و... هم از عوامل امدادهای غیبی خداوند، در کمک به قیام امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف هستند.

ص:۲۰

انتظار

چشم دل به طلوع آفتاب دوازدهم داشتن؛ تا آسمان پیراهن عشق به تن کند؛ دامن زمین پر از گل نرگس شود و در قل قل چشمه ها، نام «مهدی» جوانه بزند. انتظار یعنی : حرکت، کوشش و تلاش و... پرواز به سمت روشنی و نور.

انتظار در فرهنگ شیعیان واژه ای مقدس و آسمانی ست. پیامبر اکرم ـ مهربان ترینِ بنده ها ـ فرمود: «برترین عبادت ها انتظار فرج است.»

به آسمان نگاه کن!

چقدر آب رفته است

و ماه، ماهِ منتظر

در آن به خواب رفته است

***

درخت ها از انتظار

چه رنگْ رنگْ گشته اند

پرنده ها به شاخه ها

تمام، سنگ گشته اند

***

صدای آه از زمین

به گوش ماه می رسد

نوشته روی جاده ها:

«کسی ز راه می رسد

***

کسی که نسلِ روشنش

به آفتاب می رسد

به سبزه ها، درخت ها

ص:۲۱

به خاک و آب می رسد».

***

بیا که جاده ها تو را

بلند آه می کشند

و اسب ها به بوی تو

عَنان به راه می کشند

***

بیا که آسمان پر از

پرنده های آهنی ست

بیا که عصر گریه ها

و خنده های آهنی ست

_محمد کاظم مزینانی _

انطاکیه

شهری ست مسیحی نشین که اکنون در کشور ترکیه قرار دارد، اما در قدیم به امپراتوری روم تعلق داشت.

اهمیت این شهر برای مسیحیان مثل مدینه برای مسلمانان است. چون آنان بعد از بیت المقدس، انطاکیه را دومین شهر بزرگ مذهبی خود می دانند.

چرا که حضرت عیسی علیه السلام دعوت خود را از بیت المقدس آغاز کرد. سپس گروهی از یارانش به انطاکیه هجرت کردند و دین مسیح در آن جا گسترش یافت.

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف پس از ظهور به این شهر می رود، سپس از غاری تورات و انجیل واقعی را بیرون می آورد، در مقابل یهودیان و مسیحیان از آن دلیل می آورد (و خود را حجت خدا می نامد) تا سرانجام بسیاری از آنان مسلمان می شوند.

اوتاد

جمع وتد است. وتد یعنی: میخ

سی تن از یاران مخصوص امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف: آنان همواره و بی دریغ به امام خدمت می کنند. وقتی یکی از دنیا برود، انسان شایسته دیگری جانشین او می شود.

امام صادق علیه السلام فرموده است: «در زمان غیبت، برای مهدی علیه السلام سی نفر همراه وجود دارد که با حضور آن ها هیچ گونه وحشتی بر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، به وجود نخواهد آمد».

این گروه گویی همچون کوه هایی استوار و پابرجا، همواره در خدمت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف حضور دارند.

بابیت و بهائیت

سیدعلی محمد شیرازی در سال ۱۲۳۵ قمری در شیراز به دنیا آمد. در کودکی خواندن و نوشتن آموخت. مدتی به کربلا رفت و درس عرفان و تفسیر و ... خواند. استاد او سید کاظم رشتی بود که پیشوای فرقه شیخیه به حساب می آمد. بعد از مرگ رشتی، او بیست و چهار سال داشت؛ که ادعا کرد باب و واسطه رسیدن به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است. او قرآن را به خواسته و خیال خود تفسیر می کرد و به دروغ می گفت از طرف امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف مأمور است تا مردم را موعظه و راهنمایی کند. به چند شهر مثل مکه و بوشهر سفر کرد و مردم را به اعتقادات خود فراخواند. گروهی به او علاقه مند شدند. سرانجام ادّعای خود را تغییر داد و خود را «مهدی موعود» نامید. سپس گفت نبوت و رسالت از اوست. آن گاه بر علیه اسلام حرف زد و مدعی شد که خداوند دین جدیدی به اسمِ «بیان» بر او فرستاده است. سید علی محمد در این کتاب، خود را

بالاتر از همه پیامبران خدا دانست و جمعی از افراد شیخیه به او ملحق شدند.

سرانجام به دستور والی فارس در سال ۱۲۶۱ قمری دستگیر و به شیراز آورده شد. آن گاه بین او و علمای شیعه امامیه جلسه مناظره گرفتند. او در آن مناظره شکست خورد و اظهار پشیمانی کرد. مدتی به تبعید رفت، اما باز هم به کار خود ادامه داد. سرانجام به دستور امیرکبیر ــ صدر اعظم ناصرالدین شاه ــ در شهر تبریز تیرباران شد.

پس از او مدعی دیگری به نام حسینعلی بهاء آمد و ادعای پیامبری و حتی خدایی کرد و با کمک و حمایت بیگانگان دینی ساختگی به نام بهائیت ایجاد کرد. الآن پایگاه بهائیت شهر عکّای فلسطین اشغالی و در حمایت اسرائیل است.

بیت المقدّس

اولین قبله مسلمانان

شهری است مقدس که خانه بسیاری از پیامبران خدا بوده است. آن را پیامبران ساخته اند و در خاکِ پاکش، نماز گزارده اند و از آن به آسمان رفته اند.

امام علی علیه السلام از این شهر ــ وقتی زمان ظهور نزدیک می شود ــ به عنوان بهترین خانه ها یاد کرده است: «... بهترین خانه ها در آن روز (ظهور) بیت المقدس است و بر مردمان زمانی می آید که هر کدامشان آرزو می کنند از ساکنین آن باشند».

حضرت مسیح علیه السلام در بیت المقدس، پشت سر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف نماز می گذارد. و سرانجام در آن سرزمین مقدس نیز از دنیا می رود و امام

مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف بر جنازه ایشان نماز می خواند. سپس پیکر پاکش را در کنار مزار مادرش حضرت مریم علیه السلام به خاک می سپارد.

بیعت

یکی از اتفاق های مهم در آغاز ظهور، بیعت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف با یارانش در مسجد الحرام است. اولین بیعت کننده با حضرت، فرشته بزرگ خداوند جبرئیل است. از امام باقر علیه السلام نقل است: «... نخستین کسی که با او (مهدی) بیعت می کند، جبرئیل است. سپس آن ۳۱۳ نفر...».

این بیعت در مسجدالحرام، بین رکن و مقام انجام می شود.

بیعت نامه

در هنگام بیعت بین امام و یاران، بیعت نامه ای از سوی حضرت به آنان نشان داده می شود. امام علی علیه السلام در روایتی، به نوشته های آن بیعت نامه اشاره کرده است: «... با او بیعت می کنند که هرگز دزدی نکنند. فحشا انجام ندهند. به مسلمانی دشنام نگویند. به ناحق، خونِ کسی را نریزند. به آبروی کسی لطمه وارد نسازند. به خانه هیچ کس هجوم نبرند. انسانی را به ناحق نزنند. طلا، نقره، گندم و جو ذخیره نکنند. مال یتیم نخورند. درباره آن چه که یقین ندارند، گواهی ندهند...

امام هم در حق خود تعهد می کند که: جامه ای مثل جامه آنان بر تن کند. مرکبش همچون مرکب آنان باشد. زمین را به یاری خدا، پر از عدالت سازد، آن چنان که پر از ستم شده است. برای خود دربان و نگاهبان اختیار نکند...».

بقیه الله

بقیه یعنی: بازمانده، بقیه و آن چه که از چیزی باقی گذاشته شود.

دربـاره ترکیب « بقیه الله» در قرآن و روایـات ائمه علیه السـلام به خوبی بیـان شـده است. تمام پیامبران و پیشوایان الهی بقیه الله انـد. چون پس از مبـارزه بـا دشـمنان، برای ملت هـا و قومهـا باقی میماننـد. امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف تنها باقی مانده بعد از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و امامان علیهم السلام و جانشین آنهاست.

در زیارت جامعه کبیره می خوانیم: «سلام بر امامان... که بقیه الله هستند».

امـام باقر علیه السـلام فرمود:« نخستین سـخن امام زمان بعـد از ظهورش، این آیه است که: «بقیه الله برایتان بهتر است اگر ایمان داریـد». آن گاه می فرماید: « منم بقیه الله و حجت و خلیفه او در میان شـما». در آن میان هر کس برایشان سـلام می کند و می گوید: «السلام علیک یا بقیه الله فی ارضه».

پرچم امام

در روایت های دینی آمده است که: «پرچم امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف در هنگام ظهور، همان پرچم پیامبر اسـلام صلی الله علیه و آله و سلم است». امام صادق علیه السلام فرمود: « پرچم رسولِ خدا همراه اوست».

شخصی پرسید: «آیا در نزد اوست یا این که برایش می آورند؟»

پاسخ داد: «جبرئیل آن را خواهد آورد».

سپس ادامه داد:« با آن پرچم بر هیچ (قوم ستمگری) نمی گذرد مگر آن که خداوند آنان را هلاک می سازد».

ص:۲۶

روزی امام صادق علیه السلام به ابابصیر ــ که از یارانش بود ــ فرمود: «... جنسِ آن پرچم از برگ بهشتی است...».

پرچم های سیاه

انقلابی بزرگ همه خراسان(۱) را در برمی گیرد. مردم پرچم های سیاهی در دست می گیرند و آن‌ها را به اهتزاز درمی آورند. آغاز این انقلاب در آستانه ظهور امام است. امام باقر علیه السلام فرمود: «پرچم های سیاهی از خراسان بیرون می آید و به سوی کوفه در حرکت می شوند. پس، وقتی مهدی ظاهر شود، آنان کسی را برای بیعت به سوی او روانه می کنند».

پیراهن مهدی

سرشار بوی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم، بوی احد، بوی کوچه های مکه و خانه آسمانی کعبه. پیراهنی که عطرِ یاد خدا بر خود دارد.

ابابصیر از امام صادق علیه السلام نقل کرد که: «پیراهن رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که در روز احد به تن داشت، در تن او است...».

این پیراهن یکی از میراثهایی است که از سوی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف مانده است.

توقیع

زمانی فرا رسید که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف برای یاران خود «توقیع» فرستاد که: «از هیچ کس چیزی نگیرند، از گرفتن سهم امام خودداری کنند و خود را به بی خبری بزنند». مردی ناشناس به نزد محمد بن

۱- خراسان در قدیم قسمت های زیادی از ایران، افغانستان، ترکمنستان، تاجیکستان و ازبکستان امروزی را شامل می شد.

احمـد ـ از یاران امام ـ آمد. خود را در لباس دوست نشان داد و در جایی خلوت گفت: «من مالی به همراه خود دارم که می خواهم آن را به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف برسانم».

محمد به او نگریست، ماجرا را فهمید و گفت: «اشـتباه می کنی، من از این موضوع بی خبرم». مرد ناشناس آن قدر آمد و رفت و به محمد مهربانی کرد تا او راضی شود. اما محمد که می دانست او جاسوس خلیفه است، خود را به نادانی زد و او را کمک نکرد.

به امضـاء کردن نـامه و فرمـان و یـا پاسـخ بزرگـان به سؤال ها و درخواست ها «توقیع» گوینـد. در کتاب های روایتی، توقیع به قسـمتی از نوشـته های ائمه علیه السـلام اطلاق می شـده است، اما بیشتر آن ها از نظر حجم و تعداد، توقیع های امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف است. این نامه ها را گاه خود حضـرت می نوشت، گاه به شـکل شفاهی به نایب هایش می گفت، آن وقت آن ها می نوشتند و به مردم می دادند.

جبرئیل

یکی از چهار فرشته بزرگ خداوند است. آن سه فرشته دیگر میکائیل، اسرافیل و عزرائیل هستند و مقام جبرئیل از آن ها بالاتر است. او ارتباط دهنده بین خداوند و پیامبران بود. از حضـرت موسـی علیه السـلام در مقابل فرعونیان حمایت کرد. به حضـرت داود علیه السلام آموخت که چگونه زره بسازد.

و حضـرت ذکریّا علیه السـلام را به تولد حضـرت یحیی علیه السلام و حضرت مریم علیها السلام را به تولد حضرت عیسی علیه السلام بشارت داد.

در قرآن وقتی به «روح القدس» برمی خوریم، منظور جبرئیل است؛ هر چند با نام های دیگر هم گفته شده است.

ص:۲۸

جبرئیل اولین بیعت کننده با امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است. او در قیام بزرگ امام حضور دارد و فرشتگان بسیاری به دنبالش هستند، تا به امام یاری برسانند.

جزیره خضرا

در بعضی از کتاب ها نوشته اند: «جزیره خضرا محل زندگی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و فرزندانشان در دوران غیبت است».

بسیاری از دانشمندان شیعه با این عقیده مخالفند و می گویند داستان جزیره خضرا واقعیت ندارد. در میان آنان کسانی مثل علامه «کاشف الغطاء»، «آقا بزرگ تهرانی»، «علامه شوشتری» و «جعفر مرتضی عاملی» دیده می شوند.

اما «مثلث برمودا» اسمِ یک جزیره در اقیانوس اطلس است. امروزه بعضی از نویسندگان ادّعا کرده اند که جزیره خضرا همین مثلث برمودا است، در حالی که این دو منطقه در دو نقطه جداگانه از کره زمین قرار دارند. جزیره خضراء ادعا شده در اندلس یا اسپانیاست.

جعفر کذّاب

او برادر امام حسن عسکری علیه السلام است. جعفر به خاطر همنشینی با بدکاران، منحرف شد و به راه راستِ پدران پاکش نرفت. وقتی امام عسکری به شهادت رسید، با حیله بسیار به میدان آمد و ادعای امامت کرد. بعد به میان مردم رفت و خود را صاحب عزا نشان داد تا هر که می آید به او تسلیت بگوید و به او دستِ بیعت بدهد. سپس آماده شد تا بر جنازه برادر نماز بخواند. همگان متحیّر شدند. ناگهان کودکی نورانی جلو آمد و عمو را کنار زد، او مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف بود. جعفر ناباورانه کنار رفت و همه نقشه هایش، نقشِ برآب شد. اما مأموران خلیفه را تحریک کرد تا

به آن حضرت و خانه امام عسکری علیه السلام حمله کنند. دست آن ها به امام نرسید و امام از چشم ها پنهان شد.

جعفر عمر کوتاهی کرد. بعضی از تاریخ نویسان شیعه می گویند او تا به آخر عمر بر ادّعای خود پافشاری کرد. بعضی هم ــ مثل مرحوم کلینی ــ نقل می کنند که او توبه کرد. امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف هم در توقیعی به توبه او اشاره کرد و فرمود: «راه جعفر راه برادران یوسف است که سرانجام توبه کردند و گناهشان بخشیده شد».

به جعفر به خاطر این کذّاب می گفتند، چون به دروغ می گفت «امام» است.

جمعه

روز دل انگیز دل تنگی و شگفتن دلنامه های سوختگان. روزی که چشم ها از عطش آفتابِ پشت ابر دردمند است. قلب ها به عشق او تندتر از همیشه می تپد و در نبض جاده ها، صدای تیک تاک انتظار، بلند است.

«جمعه» روز عید است. روز خداست. روز روشنی و روشنایی است. روز توجه مؤمنان به مهدی ست و روز انتظار آنان است در پشت پنجره حسرت.

در روز جمعه خواندن زیارت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و دعا برای تعجیل درآمدنش و خواندن دعای ندبه مستحب است، چرا که امید ظهور امام در این روز، بیشتر از روزهای دیگر است.

سهم من از نبودنت این جا

شب و تاریکی و شکیبایی ست

شب و یک پنجره به سمت خیال

شب و یک آسمان تنهایی ست

***

گاه شب ها کبوتر یادت

می نشیند کنار پنجره ام

می شود صاف و روشن از نفسش

شیشه سرد و تار پنجره ام

***

عطر جمعه دوباره پیچیده ست

در هوای غریب و خسته من

کاش می شد دوباره پربکشد

دل تنها و پرشکسته من...

***

آه بی تو چقدر غمگینند

جمعه های غریب و بغض آلود

می شود در غروب نمناکش

گریه های پر از ترانه سرود

***

باز هم یک شب سیاه و کبود

چشم ها خیس و دست به دعا

می شود در میان پنجره دید

حجّت

در لغت یعنی: برهان و دلیل، که با آن حریف را قانع یا دفع کنند.

این لغت در قرآن چند بار به کار رفته است.

ص:۳۱

از امام رضا علیه السلام سؤال شد: «آیا زمین (هیچ وقت) از حجّت خالی می ماند؟».

پاسخ فرمود: «اگر زمین (به اندازه یک چشم بر هم زدن) از حجّت خالی باشد، اهلش را فرو می برد».

در اعتقاد شیعیان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف آخرین حجّت خداوند در زمین است. آنان در بیشتر خطابهایشان به حضرت می گویند: «حجه بن الحسن عسکری...».

حسین بن روح

«حسین بن روح نوبختی» سومین نایب خاص از نایبان چهارگانه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

او گوینده حدیث، متکلم، فقیه و دانشمند شیعه ایرانی بود. شیعیان بغداد به او احترام می گذاشتند و محمد بن عثمان ـ نایب دوم امام علیه السلام ـ به او اطمینان و اعتماد داشت.

محمد بن عثمان از دو یا سه سال قبل از مرگ خود، بعضی از شیعیان را به سوی حسین بن روح می فرستاد و بعضی وقت ها، به جانشینی او بعد از خودش، اشاره می کرد.

نوبختی از سال های ۳۰۵ تا ۳۲۶ قمری به عنوان نایب سوم امام زمان و واسطه بین ایشان و مردم انتخاب شد. این دستور از طرف امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف صادر شده بود.

او در دربار خلیفه عباسی نفوذ داشت. به همین خاطر در دوران نیابتش به راحتی با مردم در ارتباط بود. اما در سال های آخر به خاطر دگرگونی اوضاع حکومت، به زندان افتاد. اما هیچ گاه حرفی از محل امام

نزد. سپس در سال ۳۲۶ قمری از دنیا رفت. قبرش در بغداد است.

حکومت جهانی

وقتی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف بیاید، زمین به او سلام می کند. درخت ها دوباره متولد می شوند و چشمه ها و رودها، از نو زلال می شوند.. حکومت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف منحصر در منطقه یا کشور خاصی نیست. رفته رفته همه جا در تسخیر دولت او در خواهد آمد، تا آن که همه زمین را از عدل و برابری پُر کند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:« پیشوایان بعد از من دوازده نفرند. اولین آنان تو هستی ای علی و آخرین آن ها قائم است. هم او که خداوند به دستانش مشارق و مغارب زمین را فتح خواهد کرد.»

به همین خاطر اسلام تنها دین کامل و حقیقی بشریت است. در این روز همه مردمان از هر نژاد و زبان، مطیع اسلام خواهند شد و به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف عقیده پیدا خواهند کرد.

حکیمه خاتون

امام عسکری علیه السلام گفت: «عمه جان، پیش ما بمان، زیرا امشب فرزندی به دنیا می آید که خداوند سراسر زمین را به علم و ایمان و هدایتش زنده می گرداند».

عمه، حکیمه خوشحال شد. دلش نیامد نرگس (همسر امام) را تنها بگذارد. مونس همیشگی اش بود. با مهربانی به برادرزاده اش گفت: «چشم می مانم!».

امام خوشحال شد. شب به آخر رسید. عمه حکیمه کنار نرگس نماز و دعا خواند. آسمان زیباتر از همیشه شده بود. ناگهان رنگ از صورت

نرگس پریـد. عمه حکیمه نگران شد. نرگس چشم به آسـمان دوخت و دعا خواند. امام عسـکری به عمه نرگس گفت: «سوره قدر را بخوان!».

او شـروع بـه خوانـدن کرد. نرگس هم خوانـد. عمه حکیمه چیز عجیـبی دیـد. کـودک نرگس در شـکمش همراه او شـروع به خواندن کرده بود. ناگهان پرده ای از آسـمان فرو افتاد و بین او و نرگس قرار گرفت. عمه حکیمه سراسیمه به اتاق دیگر رفت. امام را دیـد که لبخند می زند و دعا می خواند. دوباره به اتاق برگشت. پرده ای ندید. شـگفت زده شد. در اتاق بوی عطر تازه پرواز می کرد. مهدی به دنیا آمده بود....

«حکیمه خاتون» دختر امام جواد علیه السـلام و عمه مهربان امام عسـکری علیه السـلام بود. وقتی نرگس، حضـرتِ مهدی عجل الله تعـالی فرجه الشـریف را بـاردار بود حکیمه به او سـر می زد و همـدم تنهایی اش می شـد. او بانویی دانشـمند بود، از امامان علوم اسـلامی را آموخته بود و از آنـان روایت های دینی نقل می کرد. حضـرت حکیمه خاتون از راویان مورد اعتمادی اسـت که روایت های مختلفی از امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف دارد. او در سال ۲۷۴ قمری از دنیا رفت و در پایین پای امام حسن عسکری علیه السلام به خاک سپرده شد.

خاتم الاوصیاء

به معنای: آخرین نفر از جانشینان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم.

لقبی است از لقب های امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف. به ایشان خاتم الائمه نیز می گویند.

خراسانی

یکی از نشـانه های ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف، خروج مرد خراسانی ست، به سـمت شـهر کوفه. این مرد به خوبی معرفی نشده است.

خورشید پشت ابر

از امـام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف توقیعی به اسـحاق بن یعقوب رسـید که قسـمتی از آن چنین بود: «... اما چگونگی اسـتفاده جامعه و مردم از من در عصـر غیبت، درست همانند بهره وری زمین و پدیده هایش از خورشـید است؛ در هنگامی که ابر آن را از چشم ها بپوشاند».

امام همچون خورشید پشت ابر، هر چند در پس پرده غیبت است اما نور ولایت وبرکتش بر همه عالمیان تابنده است.

دجّال

دجّال مردی سـتمگر است. کارش گمراه کردن مردم و دشـمنی با خـداست. وقتی دجّال خروج می کند، آن زمان، یکی دیگر از نشانه های ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف بر شیعیان آشکار شده است.

دجّال در دیـن هـای یهـود، مسـیحیت و اسـلام، بـدنام اسـت و پیروان ایـن ادیـان، او را بـه عنـوان مردی حیلـه گر و ظـالم، در آخرالزمان، می شناسند. در مورد شخصیت دجّال حرفها و احتمال های دیگری هم هست.

امـام علی علیـه السـلام فرمـوده اسـت: «بـدبخت کسـی است که بگویـد دجّال راسـتگوست و خوشـبخت کسـی است که او را دروغگو بخواند، او یک چشم است...».

ص:۳۵

دعای افتتاح

دعایی مشهور با فرازهایی زیبا و عرفانی است.

دعای افتتاح به وسیله شیخ محمد بن عثمان بن سعید عمری _ نایب خاص امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف _ صادر شد. و در سند معتبری نقل است که امام به شیعیان فرمود: «در هر شب ماه رمضان این دعا را بخوانید که دعای این ماه را ملائکه می شنوند و برای صاحبش استغفار می کنند...».

دعای عهد

دعای دلِ شیعیان، در صبحگاه و شامگاهان. در تنهایی و جمع. در لابه لای گریه ها و ندبه ها.

«... خدایا اگر مرگ من فرا رسد در حالی که امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ظهور نکرده باشد، پس از او مرا از قبرم برآور و به یاری او سعادتمندم کن!»

دعای عهد، دعایی مشهور است که بر خواندنش در دوران غیبت، سفارش بسیاری شده است. امام صادق علیه السلام فرمود: «هر کس چهل صبحگاه این دعا را بخواند، از یاوران حضرت قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف خواهد بود. و اگر پیش از ظهور آن حضرت بمیرد، خدای تعالی او را زنده خواهد کرد تا در رکاب امام جهاد کند و به شماره هر کلمه از آن، هزار حسنه برایش نوشته می شود و هزار کار بد از او محو می گردد!».

دعای فرج

دعایی آسمانی، که آسودگی از غم و بیماری و اندوه را در پی دارد. و شیعیان محبّ امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را به قله دلدادگی او پرواز می دهد. این دعا

ص:۳۶

را امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف به یکی از شیعیان خود ــ محمد بن احمد ــ آموخت. این دعا در خواب، در شهر بغداد به وی آموخته شد.

دعای ندبه

دل به ندبه پیوند دارد مثل پیوند ساقه به آب. مثلِ چشمه با نسیم و هم آوازی صبح با صدای چلچه های مهربانی...

ندبه آوازی ست از جنسِ پرنیان نسیم. ندبه صداست. زاری ست، گریه و مویه و فریاد است. صدایی از پشت حنجره جان، به سوی کسی که آفتاب در آغوش دارد. اسمِ بهشت در پیشانی اوست و بوی خدا از سخنانش جاری ست.

ندبه سرآغازی ست بر دوستی با حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف. این دعای مشهور، مستحب است در چهار عید اسلامی یعنی: عید فطر، عید قربان، عید غدیر و روز جمعه، خوانده شود.

ذوالفقار

«ذوالفقار» شمشیری ست با داستانی پرماجرا.

این شمشیر ابتدا از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بود. سپس وقتی شمشیر امام علی علیه السلام در نبرد احد ــ در صدر اسلام ــ شکست، پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم آن را به او هدیه داد. علامه مجلسی می گوید: «ذوالفقار از آسمان برای پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم نازل شد و ایشان آن را به حضرت علی علیه السلام بخشید».

این شمشیر سپس به امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام و سرانجام به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف به ارث رسید.

امام صادق علیه السلام فرمود: «... در روز احد فرشته ای که اسمش رضوان بود

از آسمان ندا داد: «لا سیف الا ذوالفقار و لا فتی الا علی...»(۱).

رجعت

در لغت یعنی: بازگشت. برگشتن به جایی که پیش تر در آن جا بوده است.

در اصطلاح یعنی: بازگشت دو گروه، یکی از مؤمنان و دیگری از کافران (پس از مرگ) به دنیا، به همان صورت که در گذشته بوده اند. مؤمنان پس از ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف شاد و مسرور می شوند و در کنار آن حضرت هستند. اما کافران به خاطر ذلّت و بیچارگی در حسرت و اندوه خواهند بود.

عده زیادی از دانشمندان شیعه، معتقد به رجعت هستند. امام صادق علیه السلام اعتقاد به رجعت را یکی از شرایط ایمان دانسته اند. اما اهل سنت رجعت را نمی پسندند و رد می کنند.

در قرآن هم آیاتی هست که دلالت بر رجعت و اهمیت و درستی آن دارد(۲).

مثل ماجرای حضرت عُزیر که پس از یکصد سال زنده شد.

گویند پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم، امام علی علیه السلام، امام حسین علیه السلام و دیگر معصومین، پیامبران و مؤمنان و ... از کسانی هستند که بعد از حکومت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، به سوی دنیا رجعت می کنند.

۱- شمشیری نیست مگر ذوالفقار و جوانمردی نیست مگر علی ...

۲- بقره (۲) : ۵۵، ۵۶، ۷۲، ۷۳، ۲۴۳، ۲۵۹ و آل عمران (۳) آیه ۲۹.

رساله علمیه

از آغاز غیبت کبرای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف نیاز شدید شیعیان به دانستن احکام شرعی، علمای دین را بر آن داشت تا کتاب هایی در این زمینه بنویسند. این تألیف ها به طور جدی از اواخر قرن چهارم هجرت شروع شد. فقیهان دین از طریق نوشته هایشان فتواها و نظریه هایشان را در زمینه های مختلف دینی، به مردم می رساندند. سرانجام در زمان ما این نوشته ها به شکلی منسجم و تدوین شده، انتشار یافته است. معمولاً کتابهای فقهی و احکام به اسم رساله عملیه یا احکام و توضیح المسائل معروف است.

رکن و مقام

رکن و مقام محل بیعت با امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است. امام سجاد علیه السلام فرمود: «بهترین مکان بین رکن و مقام است».

هر یک از چهار زاویه کعبه را یک «رکن» می گویند. اگر رکن بدون پسوند به کار برود، منظور از آن «حجرالاسود» است.

«مقام» هم به جایگاهی می گویند که قدم در آن قرار می گیرد یا شخصی در آن جا می ایستد. منظور از مقام در این جا «مقام ابراهیم» در مسجد الحرام ــ کنار کعبه ــ است و جایی مقدس و مهم به شمار می آید.

زمینه سازان ظهور

در آستانه ظهور امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف حرکت هایی شکل می گیرد که زمینه ظهور ایشان را فراهم می سازد. از حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم نقل است که فرمود: « افرادی با بیرق های سیاه از ناحیه مشرق می آیند که دل های آنها

مانند قطعه های فولاد محکم است. پس هر کس قیام آنان را شنید، برای بیعت به سویشان بشتابد هر چند لازم باشد با سینه بر روی برف برود...».

پیش از انقلاب جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف اتفاقات زیادی رخ خواهد داد. قیام های مختلفی پدید خواهد آمد. دشمنان در گوشه و کنار جهان سربلند خواهند کرد و یاران آن حضرت نیز به یاری دین بر خواهند خاست.

با توجه به روایت های مختلفی که از امامان عجل الله تعالی فرجه الشریف به دست ما رسیده، انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی; نیز از جمله زمینه سازان ظهور آن حضرت قلمداد می شود.

زن و فرزند امام

درباره این که آیا امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف صاحب همسر و فرزند است، دیدگاه دانشمندان شیعه مختلف است و در این باره سه نظر ذکر شده است:

۱. ایشان ازدواج نکرده است.

۲. ازدواج کرده است، ولی فرزند ندارد.

۳. ازدواج کرده است و فرزندانی هم دارد.

هر کدام از این سه نظر را جمعی از علماء گفته اند و برای خود دلیل آورده اند. هر چند هر سه مورد فقط احتمال است.

زیارت آل یاسین

با بیست و سه سلام آغاز می شود. سلامی به آل یاسین که خاندان پاک پیامبرند و سپس سلام های پاک و پیچیده در عطر روشنی، به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و آن گاه تجدید عهد...».

زیارت آل یاسین از زیارت های مشهور امام است و ابوجعفر محمد بن عبدالله بن جعفر حِمیَری آن را نقل کرده است. حمیری مردی بزرگ و پارسا بوده و با امام مکاتبه داشته است. به همین خاطر این زیارت را از امام گرفته است.

زیارت ناحیه مقدسه

«... اسب تو شتابان و شیون کنان شیهه می کشید، گریان بود و به سوی خیمه هایت رهسپار شد. همین که زنان حرم اسب تو را به هم ریخته و نالان دیدند و زینِ اسب تو را واژگون؛ از خیمه ها بیرون آمدند، گیسوان خود پریشان کردند و سیلی بر صورت خود زدند...»(۱).

برخی زیارت ناحیه را از نوشته های سید مرتضی ــ عالمِ بزرگ شیعیان ــ دانسته اند.

برخی آن را به حضرت مهدی علیه السلام نسبت داده اند.

ممکن است اصل آن از امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف نقل شده باشد، اما سید مرتضی بخش هایی را به آن اضافه کرده است.

متن آن خطابی ست به امام حسین علیه السلام و یاران وفادارش در کربلا.

سامرا

دومین شهری است که خلفای عباسی آن را در ۱۲۰ کیلومتری شمال بغداد بر کنار شرقی دجله بنا کردند. معتصم عباسی آن را «سُر مَن رای» نام گذاشت، یعنی هر که آن را ببیند مسرور می شود. سپس در زبان ها به آن سامرا گفته شد.

۱- قسمتی از زیارت ناحیه مقدسه.

اجساد پاک امام هادی علیه السلام، امام حسن عسکری علیه السلام، نرجس خاتون، حکیمه خاتون و چند بزرگوار دیگر در این شهر دفن است. این امامان در جایی دفن هستند که اردوگاه و عسکر لشکریان معتصم در آن جا بود. به همین خاطر به آن دو امام «عسکریین» می گفتند. امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در این شهر به دنیا آمده اند و سرداب مقدس نیز در کنار حرم پاک امامان عسکریین قرار دارد.

تکه ای از بهشت خدا در شهر سامرا.

خانه ای که آرامگاه دو پیشوای بزرگوار، امام هادی علیه السلام و امام عسکری علیه السلام بوده است. وقتی امام هادی علیه السلام چشم از دنیا فرو بست، در خانه خود در همین سرای آسمانی، به خاک سپرده شد. پس از ایشان فرزندشان امام عسکری علیه السلام نیز در کنار پدر در خاک آرمیدند.

چون دور تا دور این خانه در حصار عباسیان بود، مردم شیفته اهل بیت علیه السلام، مخفیانه به زیارت حرم این دو امام مظلوم می آمدند. این ارتباط روز به روز بیشتر شد و تا امروز _ بیشتر از گذشته _ ادامه دارد.

در کنار این دو امام، مقبره دو بانوی پاک قرار دارد: نرجس خاتون همسر امام حسن عسکری علیه السلام و مادر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و نیز حکیمه خاتون عمه امام حسن عسکری علیه السلام؛ وقتی به ضلع غربی آستانه برویم در آن جا به «سرداب» سلام می دهیم. سرداب محل عبادت و تولد امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

وقتی اسمش را می خوانیم به غربت می اندیشیم، و به امامان مظلومی که همه بهشت در قباله سخاوت و جودشان بود اما ... در زمین هیچ کس قدرشان را ندانست. امام هادی علیه السلام ... امام عسکری علیه السلام ... و امام مهربان تر از برگ باران، مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف.

ص:۴۲

سرداب مقدّس

خاکش، خاکِ ملکوت، دیوارهایش از جنسِ دیوارهای عرش خدا؛ بر پنجره هایش کبوتران هفت آسمان و بر فضایش، عطر ربّنا جاری ... سرداب مقدس خانه انبیاست. مأمن امامانِ عترت آفتاب و زمینش، بوسه گاه هزار هزار فرشته، تا همیشه....

سرداب سامرا محل زندگی و عبادت امام هادی علیه السلام امام عسکری علیه السلام امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و محل تولد ایشان بوده است. ملاقات بیشتر آنانی که در زمان امام عسکری علیه السلام به دیدن امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف آمده اند، در این سرداب بوده است.

برای سرداب آداب خاصی هست، که در کتابهای دعا ذکر شده است.

سفیانی

او از نسل ابوسفیان است. در منطقه شام خروج می کند و بسیاری از مسلمانان را با دروغگویی خود، فریب می دهد. سفیانی اعلام می کند که دیندار است. دایم ذکر یا رب یا رب بر لب اوست و با این نیرنگ، سرزمین های بسیاری از مسلمانان را به تصرف در می آورد. آن گاه شیعیان را در نجف و کوفه قتل عام می کند.

خروج سفیانی هم از نشانه های ظهور است. مدت حکومتش نه ماه است. سرانجام با سپاه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در منطقه بیداء (بین مکه و مدینه) نبرد می کند و به خواست خداوند همه لشکریانش ــ جز چند نفر ــ در زمین فرو می روند و هلاک می شوند. در مورد شخصیت و خصوصیات سفیانی، حرفهای مختلف و بسیار نقل شده است.

ص:۴۳

سیّد حسنی

امام صادق علیه السلام: «... و آن گاه که (سید) حسنی خروج خود را آغاز می کند، اهل مکه بر او هجوم آورده، او را به قتل می رسانند و سر او را بریده، برای شامی می فرستند و در این هنگام صاحب الامر ظهور خواهد کرد...».

درباره سید حسنی، گویند که او از منطقه دیلم خروج می کند. علامه مجلسی از امام صادق علیه السلام نقل می کند که او جوانمرد خوشرویی است که از طرف دیلم خروج می کند و با بیان شیوایی که دارد، فریاد می زند: «ای آل احمد!» ... آن گاه مردانی همانند قطعه های آهن، بر اسب های چابک سوار گشته و حربه [= اسلحه] هایی به دست می گیرند. پیوسته ستمگران را می کشند تا این که وارد کوفه می شوند... سید حسنی آن جا را محل اقامت خود قرار می دهد».

او و اصحابش با امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف بیعت می کند.

سیصد و سیزده

این عدد در فرهنگ مهدویت، مقدس و معروف است. حکایت آن درباره یاران خاص و فداکار امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است که تعدادشان به ۳۱۳ نفر می رسد.

امام باقر علیه السلام فرمود: «یاران قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف سیصد و سیزده نفرند که برخی از فرزندان عجم (غیر عرب) هستند. در روز روشن، سوار بر ابر آورده می شوند و برخی از آنان در حالی که در رختخواب خود خوابیده اند، از آن برده می شوند و در مکه بدون وعده قبلی، به محضر ایشان می رسند».

در بعضی از روایات آمده که پنجاه تن از این ۳۱۳ نفر از زنان

هستند. این ۳۱۳ تن با امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف بیعت خواهند کرد.

البته عدد ۳۱۳ در موارد دیگر تاریخی هم نمونه هایی دارد. مثل تعداد یاران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در جنگ بدر که ۳۱۳ نفر بوده اند.

شرید

در لغت یعنی: آواره

اصبغ بن نباته می گوید: «از امیرمؤمنان علی علیه السلام شنیدم که فرمود: صاحب این امر شرید (آواره)، طرید (رانده)، فرید (تک) و وحید(تنها) است».

شرید یکی از لقب های امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است چون در دوران غیبت خود، خانه معین و مکان خاصی ندارد.

شعبان

ماه تولد دوباره نور، و رویش آفتاب بیداری در آسمانِ ظلمت ... در ماه شعبان مناسبت های دل انگیزی همچون تولد امام حسین علیه السلام، امام سجاد علیه السلام و حضرت عباس علیه السلام وجود دارد. به آن شعبان المعظم می گویند چون ماه بزرگ و با عظمتی است. امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در پانزدهم این ماه، در شهر سامرا متولد شد. شعبان ماه هشتم از ماه های قمری ست و شب نیمه شعبان را «لیلهُ البرات» می گویند. چون در آن شب، برات آزادی از آتش، به مؤمنان و اهل تقوا تقدیم می شود.

شمایل مهدی

درباره شمایل و اوصاف امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف چه در زمان ولادت و کودکی، و چه در زمان ظهور، روایت های مختلفی از امامان ذکر شده است. این سخنان چند دسته هستند که با شرح و توضیح در کتاب های معتبر

ص:۴۵

آورده شده اند. مثلاً نقل شده است:

«یعقوب منقوش از جمله کسانی است که به خانه امام عسکری علیه السلام رفته و امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را زیارت کرده است. او می گوید در آن جا کودکی دیدم هشت تا ده ساله، با پیشانی درخشان و رویِ سفید؛ دو چشم براق داشت و دو کتف ستبر و دو زانوی برگشته. در گونه راستش خالی بود و ... ».

امام رضا علیه السلام فرمود: «قائم ما اوست که چون ظهور کند، در سِن پیران است اما سیمایی جوان دارد...».

امام باقر علیه السلام فرمود: «... او انسانی ست سرخ و سفید، دارای چشمانی گردِ فرو رفته، ابروانی پرپشت و شانه ای پهن...».

امام علی علیه السلام فرمود: «مهدی دارای چشمانی سیاه و درشت است. موهایی مجعد، و خالی بر گونه دارد...».

شیعه

... جابر سراپا شوق بود. دایم به سیمای پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می نگریست و آرامش می گرفت. ناگهان کسی از دور نمایان شد. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم لبخند زد. علی علیه السلام بود. پیامبر که نگاهش می کرد گفت: «سوگند به کسی که جانم در دستِ اوست. این شخص و شیعیانش، در قیامت رستگار خواهند بود».

شیعه در لغت یعنی: دوست، یار، پیرو

در اصطلاح به پیروان امام علی علیه السلام و اهل بیت می گویند. شیعه معتقد است که آن حضرت جانشین بی واسطه حضرتِ محمد صلی الله علیه و آله و سلم است. بهترین دلیل بر این اعتقاد، اعلام ولایت آن حضرت از سوی خداوند توسط پیامبر، در روز غدیر خم است.

ص:۴۶

به کسانی که به امامت امام علی علیه السلام و یازده فرزند معصوم او اعتقاد دارند شیعه اثناعشری یا امامیه می گویند.

صاحب الامر

یکی از لقب های امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

به این معنا که آن حضرت صاحب امر ظهور و قیام جهانی خواهد بود.

صاحب الدار

دار در لغت یعنی: خانه؛ اما در این جا منظور خانه پدری و پدربزرگ امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

چون غیبت امام در آن خانه بود و مردم هم به خاطر مأموران خلیفه نمی توانستند اسمِ ایشان را به زبان بیاورند در مورد ایشان می گفتند صاحبُ الدار، یعنی صاحب خانه. صاحب الدار از لقب های امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

صاحب الزّمان

یکی از لقب های معروف امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف. هر چند هرکدام از ائمه علیهم السلام صاحب زمان خود هستند، اما به خاطر عمر فراوان امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ایشان بیشتر از آن بزرگواران به این لقب معروف شده اند. از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم نقل است که فرمود: «هر آن کس که دوست دارد خداوند را در حال کمال ایمان و حسن اسلام دیدار کند پس باید حجت، صاحب الزمان، قائم، منتظر، مهدی، را دوست داشته باشد».

صاحب السیف

در لغت یعنی: دارنده شمشیر

دانشـمندان می گویند درباره سـلاح امام سـخن صریحی نیست. می توان گفت که صاحب السیف کنایه از دارابودن عظمت و قدرت باشد.

صاحب السیف از لقب های امام است. البته این لقب مثل بسیاری از لقب های دیگر آن حضرت اختصاص به ایشان ندارد بلکه برای ائمه دیگر نیز هست.

طالقان

منطقه شیعه نشین در ایران

وقتی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ظهور می کند، یارانی چند از طالقان برمی خیزند و به ایشان می پیوندند.

بعضی طالقان را منطقه ای میان مرو و بلخ دانسته اند، بعضی هم آن را شهری میان قزوین و ابهر برشمرده اند.

امام علی علیه السـلام فرمود: «خوش به حال طالقان. خداوند متعال دارای گنج هایی است در آن جا که نه طلا است و نه نقره: اما در آن خطه مردانی هستند که خدا را آن گونه که شایسته است شناخته اند. آنان یاران مهدی در آخرالزمان هستند».

امـام صـادق علیه السـلام فرمود: «این خطه مردانی دارد که قلب هایشان مثل پاره های آهن محکم است... و شدیـدتر از آتش است. مهـدی را پروانه وار در میـان گرفته و وجود مقدسـش را از خطر حفـظ می کننـد. شب ها در مناجاتنـد و روزها سواران جنگجو. درخشند گی شان مثل

ص:۴۸

چراغ های پر نور است. گویی قلب هایشان چراغی از ایمان است. از بیم خدا می ترسند. خواهان شهادتند و آرزوی کشته شدن راه خدا را دارند...».

گروهی از دانشمندان «طالقان» را کنایه از منطقه وسیعی همچون ایران می دانند.

طلوع خورشید از مغرب

امام علی علیه السلام فرمود: «به ناگزیر ده اتفاق قبل از قیامت رخ خواهد داد: سفیانی، دجال، دود و جنبنده، خروج قائم، طلوع خورشید از مغرب و ...».

هر چند جمعی از دانشمندان معتقدند که خورشید در هنگام ظهور از مغرب آشکار می شود، اما برخی دیگر می گویند این اتفاق دور از ذهن است، چون باعث به هم ریختن و از هم پاشیدن نظم جهان و تغییر در منظومه شمسی است...

برخی نیز بر این باورند که مقصود از طلوع خورشید از مغرب، ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است، چون آن حضرت همان خورشید غایب است که در پایان عمر طولانی اش، طلوع خواهد کرد.

طول عمر

تا اکنون بیش از ۱۱۷۰ سال از عمر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف می گذرد. در میان مردم افرادی بهانه جو از قدیم تا امروز درباره طول عمر امام اشکال تراشی کرده اند. چون طول عمر متعارف انسان ها بیشتر از ۱۲۰ سال نیست.

شیخ صدوق در کتاب «کمال الدین...» درباره طول عمر حضرت

به خوبی بحث کرده و به اینـان پاسـخ داده است. او در کتاب خود درباره کسانی که بیشتر از ۱۲۰ سال عمر کرده اند، سخنان جالبی گفته است.

علمـای دیگری هم هسـتند که در این بـاره بحث علمی داشـته انـد. در قرآن هم نـام کسـانی هست که طـول عمری طولا‌نی و غیرطبیعی داشـته اند. مثل حضـرت نوح که درباره ۹۵۰ سال عمرش صـحبت شـده است و او هیـچ گاه غایب از چشم مردم هم نبوده است.

قرآن در سوره نساء آیه های ۱۵۷ تا ۱۵۹ درباره حضرت مسیح علیه السلام سخن می گوید. به نظر قرآن وقتی دشمنان به سراغ عیسـی علیه السـلام رفتند، او کشـته نشد، بلکه به آسـمان رفت. پس حضـرت عیسـی زنده است. و تا الان بیش از دو هزار سال عمر کرده است و در هنگام ظهور، همراه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف بازخواهد گشت.

حضـرت خضـر علیه السـلام نیز زنده است. این اعتقاد را غیر از شـیعیان، اهل سـنت نیز دارند. معجزه حضرت خضر این بود که وقتی بر روی چوب خشک یا زمین بی علفی می نشست، آن جا سبز می شد. به همین جهت به او «خضر» می گفتند.

قرآن در مورد اصحاب کهف نیز سخن گفته است، آنان سیصد و نه سال در غار بودندو.... (اصحاب کهف)

راه دیگری نیز برای طول عمر انسان هست و آن راهِ معجزه و قـدرت خداوندی است. امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف نیز به خواست و قدرت خداوند زنده است.

ص:۵۰

طیّ الارض

مـا به درستی نمی دانیم «طیُّ الاـرض» چگونه و به چه شـکلی است. امـا می توان دربـاره آن گفت که یک جا به جایی بسـیار سریع برای انسـان است از یک مکان به مکان دیگر. در روایت های بسـیاری از چگونگی سـفر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و یارانش به عنوانِ «طیُّ الارض» تعبیر شده است.

طَیْبَه

ثَرب در لغت یعنی: فساد

یثرب از معنای ثرب می آیـد. پیامبر صـلی الله علیه و آله و سـلم اکرم وقتی پا به یثرب گـذاشت مردم را از بردن نام یثرب نهی کرد و آن را طابه و طیبَه نامید. یعنی: طیب و پاکیزه.

به مـدینه طیبَه می گوینـد. در روایاتی گفته شـده طیبه یا مـدینه محل زندگی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف در زمان غیبت است.

ظهور

در لغت یعنی: آشکار شدن چیز پنهان

در اصـطلاح مهـدویت یعنی: ظـاهر شـدن امـام زمـان عجل الله تعالی فرجه الشـریف، پس از پنهان زیستی طولانی، برای قیام و برپایی حکومت عدل جهانی.

یک روز می آید کسی

دلواپس او مانده ایم

خواهی نخواهی می رسد

پیغام او را خوانده ایم

***

کافی است دل ها را کمی

با صبر دلداری دهیم

با او به رسم دوستی

دست وفاداری دهیم

***

صد بوسه از روی وفا

بر روی ماهش می کنیم

جان را اگر او خواست ما

تقدیم راهش می کنیم

***

وقتی بیاید آسمان

آواز خوش سر می دهد

گل های رنگارنگ دشت

یک بوی دیگر می دهد

***

هر کس که با او مَحْرَم است

دل را به دریا می زند

هرموج با دیدار او

آهنگ زیبا می زند

***

هرگز نمی روید به دل

دیگر درخت انتظار

وقتی بیاید می شود

دنیا پر از بوی بهار

ــحسین احمدیــ

ص:۵۲

عاشورا

روز دهم محرم، روز در خون شدن آفتاب سوم علوی، روز غمگنانه شهادت اباعبدالله الحسین علیه السلام و فرزندان و یاران باوفایش.

در غم و سوگواری برای شیعیان، روزی بزرگ تر از عاشورا نیست. از برخی روایات استفاده می شود. در این روز بزرگ نیز قائم آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم قیام خواهد کرد. امام باقر علیه السلام فرمود: «قائم ما در روز شنبه ــ روز عاشورا ــ روزی که در آن حسین بن علی کشته شد خروج می کند».

عثمان بن سعید

اسمش «عثمان بن سعید» کنیه اش «ابوعمرو» و لقبش «العمری»، «سمّان»، «اسدی» و «عسکری» بود.

به او سمّان می گفتند چون به تجارت روغن مشغول بود چرا که می خواست با این کار حکومتیان به شغل اصلی او پی نبرند. او اولین نایب خاص امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در زمان غیبت صغری است. عثمان بن سعید از یاران و شاگردان مورد اعتماد امام هادی علیه السلام و امام عسکری علیه السلام بود. مردی پارسا و دانشمند بود. شیخ عباس قمی در کتابِ «سفینه البحار» خود می گوید: «عثمان بن سعید نخستین نایب از نایبان چهارگانه است. حرفهایی که درباره بزرگی قدر و عدالت و امانت او گفته شده آن قدر زیاد است که قابل ذکر نیست. ایشان بزرگوارتر و مشهورتر از آن است که مثل بنده، بتواند توصیفش کند».

او وقتی عمرش به پایان نزدیک شد، به دستور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، فرزند خود محمد بن عثمان را به عنوان نایب دوم انتخاب کرد.

ص:۵۳

عدل

در لغت به معنای قسط و داد آمده است. ضد جور است. حکم به حق را هم عدل می گویند.

خداوند در آیه های بسیاری در قرآن، انسان ها را به عدل توصیه می کند.

برپایی عدل از مهم ترین هدف های قیام امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است. امام هادی علیه السلام فرمود: «پس از من فرزندم حسن است و پس از حسن فرزندش قائم، کسی که زمین را پر از عدل و داد کند؛ همچنان که آکنده از ظلم و جور شده باشد».

علی بن محمد سمری

ابوالحسن علی بن محمد سمری به خاندانی با تقوا و شیعه تعلق داشت. وقتی حسین بن روح نوبختی از دنیا رفت، او به عنوان نایب چهارم امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف انتخاب شد. ابوالحسن آخرین نایب بود و پس از او هیچ کس دیگری نایب خاص امام نشد و غیبت کبرای امام آغاز گشت.

به این ترتیب نایبان امام: عثمان بن سعید، محمد بن عثمان، حسین بن روح و علی بن محمد سمری بودند. انتخاب این چهار نفر فقط به دستور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف بود. شیعیان هم وقتی نشانه یا معجزه ای بر راستگویی در نیابت آن ها دیدند، حرفشان را پذیرفتند.

سمری سه سال عهده دار نیابت بود. به همین خاطر فرصت کمی برای فعالیت داشت و نتوانست مثل نائبان قبلی امام، فعالیت گسترده داشته باشد. سرانجام شش روز قبل از مرگش، توقیعی از سوی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف صادر شد. حضرت در آن توقیع، مرگ نایب چهارم خود را پیشگویی کرده بود. او در سال ۳۲۹ قمری از دنیا رفت و در بغداد به

خاک سپرده شد. وقتی از سمری پرسیدند: «چه کسی جانشین تو خواهد بود؟»

او در پاسخ توقیع امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را به مردم نشان داد و خواند که:

«بسم الله الرحمن الرحیم.ای علی بن محمد سمری! خداوند پاداش برادران دینی تو را در مصیبت مرگ تو بزرگ دارد. تو تا شش روز دیگر خواهی مرد، پس کارهای خود را جمع کن و درباره نیابت و وکالت به هیچ کس وصیت مکن تا جای تو بنشیند؛ زیرا غیبت کامل فرا رسیده است. دیگر تا آن روزی که خدای تبارک و تعالی بخواهد. ظهوری نخواهد بود و آن، پس از مدت درازی خواهد بود که دل ها را به سختی و قساوت فراگیرد و زمین از ستم و بی داد پر گردد. به زودی از شیعیان من کسانی ادعای مشاهده خواهند کرد، بدان هر کس که پیش از خروج سفیانی و برآمدن صیحه و بانکی از آسمان، ادعای دیدن من را نماید دروغگو و تهمت زننده است. قدرت و توانایی از آنِ خداوند بلند پایه و بزرگ است و بس».

غلام

شیعیان «غلام» را نیز به عنوان لقب برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف به کار برده اند.

گاهی در معنای لغوی اش ــ یعنی پسر بچه و جوان ــ و گاهی هم به عنوان تقیّه بوده است.

حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «به ناگزیر برای غلام غیبتی است!»

غیبت

به پنهان زیستن امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ــ که به فرمان خداوند است ــ غیبت می گویند.

غیبت امـام از اسـرار خـداست که بر بنـدگانش پوشـیده است. این غیبت در دو زمـان اتفـاق افتـاده است: غیبت صـغری، غیبت کبری.

زراره که یکی از یـاران امـام صادق علیه السـلام است از ایشان شـنید که فرمود: «همانا برای قائم دو غیبت است که در یکی از آن هـا (به خـانواده اش) برمی گردد و در دیگری معلوم نیست در کجاست. هر سال در اعمال حـج حاضـر می شود و مردم را می بیند در حالی که مردم او را نمی بینند».

مطـابق روایات، راز اصـلی غیبت مشـخص نیست، اما کوتاهی مردم و عـدم آمادگی آنان برای ظهور، امتحان افراد، حفظ جان امام از کشته شدن بی فایده برای دین، و برخی دلایل دیگر در برخی روایات بیان شده است.

غیبت صغری

در این غیبت، پنهان زیسـتن امام کوتاه بود. برخی از علما آغاز این غیبت را از همان ابتـدای ولادت دانسـته اند. با این حساب، مدت آن ۷۴ سال می شود.

برخی دیگر شـروع آن را از شـهادت امام عسـکری علیه السـلام می دانند که این نظریه بهتر به نظر می آید. بر این اساس مدت غیبت صغرای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ۶۹ سال بوده است.

در زمان غیبت صـغری ارتباط حضـرت با مردم به طور کامل قطع نبود و چهار نایب ایشان به ترتیب، واسـطه حضرت و شیعیان بودند. گاه

ص:۵۶

ممکن بود کسی حضرت را ببیند و بشناسد، اما در غیبت کبری این امکان وجود ندارد و هیچ کس حق ندارد ادعای واسطه یا نیابت ــ آن گونه که در غیبت صغری بود ــ بنماید.

غیبت کبری

پس از پایان غیبت صغری و مرگ آخرین نایب امام ــ علی بن محمد سمری ــ در سال ۳۲۹ قمری، غیبت کبری آغاز شد و تا روز ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ادامه دارد. از مدت غیبت کبری کسی خبردار نیست. نیابت نیز در این دوران به صورت عام خواهد بود که بر عهده مجتهدان جامع الشرایط است.

امام علی علیه السلام فرمود: «برای قائم ما غیبتی است که زمانش طولانی خواهد بود. گویی شیعیان را می بینم که در زمان غیبت او، به این سو و آن سو می روند. همانند گوسفندانی که چوپان خود را گم کرده باشند، به دنبال چراگاه می روند و آن را نمی یابند. بدانید هر کس که در زمان غیبتِ او، بر دین خود ثابت قدم بماند و سنگدل نشده باشد، در بهشت با من و در درجه من خواهد بود».

شیعیان در همه سختی ها و حادثه ها به او پناه می برند و برای ظهورش دعا می کنند. ندبه دل ها به خاطر اوست. او که بیاید از چشم زمین، سیاهی‌ها پاک خواهد شد و زندگی از نو، زمین را در آغوش خواهد گرفت.

فراگیر شدن ظلم و ستم

این نشانه در روایت های فراوانی دیده شده که از نشانه های معروف ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است. البته این نشانه به معنای این نیست که همه

ظالم و ستمگر می شوند چرا که مردمان بسیاری برای آماده سازی جهان در انتظار ظهور امام، با ظلم و جور مبارزه می کنند؛ برای امر به معروف و نهی از منکر به پا می خیزند و به پاکی ها و روشنی ها روی می آورند.

خداوند به وسیله ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف زمین را پر از عدل و داد می سازد، پس از آن که از ظلم و ستم پر شده باشد.

فرج

در لغت یعنی: گشایش و آسودگی از اندوه و غم

در اصطلاح به ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف گویند، زیرا ایشان گره از مشکلات و اندوه ها و مصیبت های جهانیان باز می کند.

برای دعا کردن در فرج امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف دعاهایی وارد شده است. آن حضرت نه تنها شیعیان خود را به دعا کردن برای تعجیل در فرج خود فرمان داده است. بلکه زیاد دعا کردن را نیز از آنان خواسته است.

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف فرموده است:« برای نزدیک شدن فرج، بسیار دعا کنید»

... ای روزهای خوب که در راهید!

ای جاده های گمشده در مه!

ای روزهای سخت ادامه !

از پشت لحظه ها به در آیید!

ای روز آفتابی!

ای مثل چشم های خدا آبی!

ای روز آمدن!

ای مثل روز، آمدنت روشن!

این روزها که می گذرد، هر روز

در انتظار آمدنت هستم!

اما

با من بگو که آیا، من نیز

در روزگار آمدنت هستم؟!

ــقیصر امین پورــ

قائم

در لغت یعنی: ایستاده، پایدار

معروف ترین لقب حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است. هیچ لقبی به اندازه قائم برای ایشان به کار نرفته است. سرانجام روزی خجسته، آن حضرت در مقابل بدی ها و کژی هایی که در دین خدا به وجود آمده قیام می کند و مردمان را به سوی روشنایی فرا می خواند.

ابوحمزه ثمالی دانشمندی است که دوستدار اهل بیت علیه السلام است. او می گوید: «از امام باقر علیه السلام پرسیدم:«ای فرزند رسولِ خدا، آیا همه شما امامان، قائم (و به پا دارنده حق) نیستید؟»

پاسخ داد: «آری!»

پرسیدم: «پس چرا به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف قائم می گویند؟»

فرمود: «هنگامی که جدّم امام حسین علیه السلام شهید شد، فرشتگان در درگاه خداوند به ناله افتادند و به خدا شکایت بردند ... پس خداوند امامان از فرزندان امام حسین علیه السلام را به آن ها نشان داد. فرشتگان خوشحال شدند. در آن هنگام نگاهشان به یکی از آن ها افتاد که در حال قیام بود و نماز می خواند. پس خداوند رو به آن فرشتگان گفت: به

وسیله این قائم از آن ها (قاتلان حسین علیه السلام) انتقام خواهم گرفت».

قتل نفس زکیّه

قتل در لغت یعنی: کشتن

نفس زکیّه یعنی: انسان بی گناه و پاک که گناهی ندارد.

گوینـد در هنگـام ظهور امـام زمـان عجل الله تعالی فرجه الشـریف، انسانی مؤمن و پاک در راه ایشان به شـهادت می رسـد، او فرزند امام حسن مجتبی است. این اتفاق در بین رکن و مقام روی می دهد.

از او به عنوان «سـید حسـنی» یـا «نفس زکیه» نـام می برنـد. قتل نفس زکیه از نشانه های حتمی ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف به شمار می آید. البته ممکن است سید حسنی یک شخص و نفس زکیه شخص دیگری باشد.

قم

خانه مهربانی اهل بیت علیهم السلام و سرای آسمانی حضرت معصومه علیها السلام ـ بانوی باران و آفتاب و آیینه- مردمان قم از همان روزهای آغازین اسـلام، شیعه و دوستدار خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بوده اند. در طول زمان ها رفته به شهری علمی تبدیل شده و امروزه مهمترین مرکز علمی و سیاسی شیعیان اثنا عشری به شمار می آید.

برای «قم» و قیام حضـرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشـریف رابطه ای نزدیک هست. روزی امام صادق علیه السلام به عفّان بصری فرمود: «آیا می دانی که چرا اسمِ این شهر را قم نهاده اند؟»

عفّان پاسخ داد: «نه مولای من، خداوند و رسولش بهتر می دانند».

ص:۶۰

حضرت فرمود: «همانا به آن قم می گویند، زیرا مردمانش در گرداگرد قائم آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم جمع شده و همراه او قیام می کنند. در پیرامونش ثابت قدم هستند و به او یاری می رسانند. مسجد جمکران قطعه ای زیبا از بهشت قم است. مکان مقدسی که در آن عطرِ دل انگیز امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف جاری است».

کوفه

روزی امام صادق علیه السلام در نقطه ای پشت کوفه دو رکعت نماز خواند، سپس به یار با وفایش ابان بن تغلب فرمود: «این جا محل خانه قائم است».

اصبغ بن نباته گوید: «روزی در مسجد کوفه گرد حضرت بودیم، او درباره خوبی های مسجد کوفه سخن بسیار گفت. سپس فرمود: زمانی خواهد رسید که این جا نمازگاه مهدی از فرزندانم خواهد شد».

کوفه به دستور خلیفه دوم ـ عمر بن خطّاب ـ و به دستِ سعد بن ابی وقّاص در سال ۱۷ قمری ساخته شد. در ابتدا به شکل یک پادگان نظامی در نزدیکی ایران بود تا به سربازان برای جنگ با ایرانیان پشتیبانی برساند. مسجدِ این شهر در آن زمان گنجایش چهل هزار نفر را داشت. چون چهل هزار نظامی در کوفه حضور داشت. در سال ۳۶ قمری امام علی علیه السلام کوفه را به عنوان محل خلافت خود برگزید. از کوفیان کارهای ناشایستی در طول تاریخ دیده شده، همچون آزار امام علی علیه السلام، ناجوانمردی در حق امام حسن علیه السلام و بیعت شکنی و جنگ با امام حسین علیه السلام.

این شهر پس از ظهور و قیام امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، مرکز خلافت و حکومت ایشان خواهد بود.

ص:۶۱

کوه رَضوی

نخستین کوه در کوه های تهامه است که در نزدیکی شـهر مـدینه قرار دارد. در بعضـی از روایت ها، از این کوه به عنوان محل زندگی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در زمان غیبت نام برده شده است.

محمد

یکی از نـام هـای مبارک امام مهـدی عجل الله تعالی فرجه الشـریف است. اما درباره این که آیا می شود به حضـرت با این نام اشاره کرد یا نه، بین دانشمندان شیعه اختلاف است.

بعضی می گویند: «ذکر نام امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف _ محمد _ تا زمان ظهور حرام است».

بعضی معتقدند: «حرام است به خاطر تقیّه و ترس از دشمنان.»

بعضی هم بر این باورند که: «حرام است فقط در دوران غیبت صغری».

محمد بن عثمان عمری

وی دومین نـایب (از نایبـان چهارگانه) امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف در زمان غیبت صـغری است. حضـرت مهـدی عجل الله تعالی فرجه الشـریف در توقیعی فرمود: «... و اما محمد بن عثمان عمری، پس خداوند از او و پدرش خشنود و راضی باشد. همانا او مورد وثوق من و نوشته او نوشته من است».

پـدر محمـد، عثمان بن سـعید، نایب اول امام بود. وقتی پـدرش زنـده بود از سوی امام عسـکری به عنوان نایب نایب امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف معرفی شد.

محمـد بن عثمـان چهـل سال نایب بود. در این مـدت فشارهای زیادی از سوی خلفای عباسـی و دیگر دشـمنان اهل بیت، به او وارد شد. اما

وظیفه خود را به شکل خوبی عهده دار شد. محمد در سال ۳۰۵ قمری از دنیا رفت. قبرش در کنار قبر مادرش در بغداد، بر سر راه کوفه ــ در خانه اش ــ قرار دارد.

محمد بن نصیر

نقل است که امام هادی علیه السلام سه نفر را لعن کرده که یکی از آن ها محمد بن نصیر است. او رقیب محمد بن عثمان ــ نایب دوم ــ بود و با نیابت او مخالفت می کرد. ابن نصیر عقیده کفرآمیز داشت و می گفت پیامبر خداست و امام هادی علیه السلام او را مبعوث کرده است. به کارهای ناروا اعتقاد داشت. او در آخر عمر بیمار شد و از دنیا رفت.

مدّت حکومت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

در این باره سخنان و نظرات بسیاری گفته شده است. اما روایاتی داریم که می گویند به جز خداوند، کسی مدت حکومت حضرت را نمی داند.

مدعیان دروغین

چه بسیار کسانی که در دوران غیبت کبرای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ادعای دروغ درباره یاری آن حضرت دارند یا به دورغ خود را نایب و دوست ایشان می‌دانند. اینان افرادی هستند که با کوچکترین اتفاقی، رسوا می شوند و چهره پنهانی نفاقشان بر ملا خواهد شد.

احمد بن هلال یکی از آن هاست. او نخست از یاران و نزدیکان مورد اعتماد امام عسکری علیه السلام بود. اما سرانجام از راه اهل بیت منحرف شد.

ص:۶۳

محمد بن هلال نیز مردی مؤمن و مورد اعتماد امام حسن عسکری علیه السلام بود. اما بعد از امام به کارهای زشت و ناشایست روی آورد. در زمـان نـایب دوم امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف ادعا کرد که من نایب امام زمانم. از مردم اموالشان را گرفت و آنهـا را به امـام نرسانـد. روزی محمـد بن عثمـان نایب دوم برای او با حضـرت مهـدی عجل الله تعالی فرجه الشـریف ملاقاتی را فراهم کرد. امام به او فرمود آن اموال را به نائبش برگردانـد! اما او دشـمنی کرد ونپذیرفت. سـرانجام امام در توقیعی او را لعن کرد...

مرجع تقلید

مجتهـدی است که قوانین دین اسـلام را بر اساس قرآن، سـنت، اجماع و عقل به دست آورد. برای مرجع تقلید در دوران غیبت کبری اهمیت و جایگـاه مهمی وجود دارد. بعـد از وفـات چهارمین نایب امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف، مراجع تقلید برای شیعیان، احکام دین را بازگو کردند و با فتوای خود، راه صحیح را بر آن ها نمایان ساختند.

بعضـی از مراجع تقلید شـیعه در زمان خود، مرجعیت جهانی داشـتند مثل سـید ابوالحسن اصفهانی، حاج آقا حسین بروجردی و امام خمینی قدس سرّه.

مرگ جاهلی

پیش از آن که دین اسـلام، روشـنایی و ایمان و محبت را به سـرزمین حجاز بیاورد، اعراب در زنـدگی جاهلی و خرافه زندگی می کردند، بیشتر آنان جاهل، بی خرد و خرافه پرست بودند. دست از شهوت و خشونت و رفتارهای جنگجویانه بر نمی داشتند و خونریزی، عات روزمره زندگی شان بود.

حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «هر کس قائم از فرزندان مرا در زمان

غیبتش منکر شود، به مرگ جاهلیت مرده است».

این نظر در روایات ائمه علیه السلام دیگر هم بیان شده است.

مرگ سرخ

گویند در آغاز ظهور، جنگ های خونینی رخ خواهد داد که مردمان زیادی کشته خواهند شد. این اتفاق به مرگ سرخ معروف شده است.

مرگ سفید

بیماری طاعون است که باعث مرگ انسان های بسیاری می شود. این بیماری در آستانه ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف گسترش خواهد یافت. با آمدن حضرت بیماری ها برطرف و غم و اندوه از بین می رود.

مسجد جمکران

یا: مسجد صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

مسجد مقدسی است در شهر قم که گلدسته ها و گنبدش سر در آسمان دارند. از ملکوت تا جمکران، راهی است به قامت آن گلدسته ها. جمکران همسایه بهشت است. و زیر سایه طوبی. مردم از دور و نزدیک، سراسیمه به دیدارش می آیند، گونه بر خاک گرمش می گذارند و مویه کنان، صدایش می زنند.

در تاریخ نقل است که بنای این مسجد به وسیله حسن بن مثله جمکرانی ساخته شده است. حسن در بیداری بوده که فرستاده امام او را فرا می خواند. او همراه فرستاده به دیدن امام می رود و دستور ساخت آن مکان مقدس را، در حالی که خود حضرت محدوده آن را معین کرده، می گیرد.

ص:۶۵

مسجد جمکران در سال ۳۹۳ قمری ساخته شد هر چند بعضی ها بنای ساختش را ده ها سال قبل از این تاریخ می دانند. برای مسجد جمکران آداب و نماز خاصی هست.

انگار دلم پر از کبوتر شده است

چون آمده ام به خانه ساده تان

این قلب شکسته پر از درد من است

این خانه بی ریا و آماده تان

***

مانند کبوتری که از راه دراز

با بال شکسته آمده تا این جا

غمگینی و غصه ام فراموش شده

چون آمده ام به شوق دیدار شما

***

امشب دل من، دل پر از احساسم

از عطر نماز، جمکرانی شده است

از عشق تو چشم های بارانی من

عاشق شده است و آسمانی شده است

ــرودابه حمزه ایــ

مسجد سهله

امام صادق علیه السلام به یار دیرینش ابابصیر فرمود: «ای ابا محمد! گویی فرود آمدن قائم را با اهل و خانواده اش در مسجد سهله، با چشم خود می بینم!».

ابابصیر پرسید: «آیا محل اقامت دائمی ایشان نیز در مسجد سهله است؟».

امـام پاسـخ داد: «آری... مسـجد سـهله اقامتگـاه حضـرت ادریس علیه السـلام بـود. اقامتگـاه حضـرت ابراهیم علیه السـلام بود. خداوند پیامبری را مبعوث نکرده جز این که در مسـجد سـهله نماز گزارده است. مسجد سهله پایگاه حضرت خضر علیه السلام است. کسـی که در مسجد سهله اقامت کند همانند کسی است که در خیمه رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم اقامت کند. مرد و زن با ایمانی یافت نمی شود جز این که دلش به سوی مسجد سهله پر می زند...».

ابابصیر پرسید: «آیا مسجد سهله اقامتگاه دائمی حضرت قائم هم هست؟»

امام پاسخ داد: «آری»

مسـجد سـهله در شـهر کوفه قرار دارد و شـیعیان عراق و ایران و کشورهـای دیگر، مشـتاق زیارت آن و به جای آوردن آدابش هستند.

مسجد کوفه

این مسـجد بعد از ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، باعث استفاده زیادی خواهد شد. استفاده هایی همچون مرکز قضاوت و دادرسی برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، مرکز تبلیغ دینی، محل اقامه نماز جمعه و جماعت ...

مسجد کوفه هم اکنون در شهر کوفه قرار دارد و مورد توجّه خاص شیعیان است.

مضطر

یکی دیگر از القاب امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

امام صادق علیه السـلام به آیه ۶۲ سوره نمل اشاره کرد و گفت: «این آیه درباره مهـدی از آل محمـد نازل شـده است. به خدا سوگند مضطر اوست.

هنگـامی که در مقـام ابراهیم دو رکعت به جـا می آورد و دست به درگـاه خداونـد متعال برمی دارد، خداونـد دعای او را می پذیرد و ناراحتی هایش را برطرف می سازد و او را خلیفه روی زمین می کند».

معمّرَین

جمع معّمَر. یعنی: انسان که عمر دراز دارد.

انسان های زیادی در تاریـخ معرفی شده اند که عمر طولانی داشـته اند مثل حضـرت نوح علیه السـلام. عمر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز طولانی است و از معّمَرین است.

ملاقات

دربـاره ملاقـات با امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف در زمان غیبت، حرف ها و داسـتان های بسـیاری نقل است. در این مورد نیز عقیـده علماء در اختلاف است. عـده ای نه تنها ملاقات، بلکه ارتباط با ایشان ــ در زمان غیبت کبری ــ را تأییـد نمی کنند.

جمعی هم آن را ممکن می دانند. هر کدام از این دو گروه، بر ادعای خود دلیل هایی دارند.

در زمان غیبت کبری بعضـی از بزرگان و علماء، به ملاقات امام رفته انـد. و از آنان حکایت های شـیرینی بر جای مانـده است. گرچه متأسفانه شیادان و مدعیان دروغینی هم بوده اند که به دروغ ادعای ملاقات کرده اند.

ص:۶۸

منتظَر

به کسی گفته می شود که مردم انتظار آمدنش را دارند. یکی از القاب امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است؛ یعنی کسی است که مردم انتظار آمدنش را دارند. که بیاید و بیرق داد و عدل بیاورد. که بر جهان بنگرد و نگاه آفتابی اش، یخ های ستم را آب کند.

منتظِر

منتظران چشم به افق مغرب دارند، یا شاید در آسمان خالی از امام، نگاهشان سرگردان است. شب، سیاه و دوداندود است. در دست ها فانوسی نیست. غبار غم بر مژه گانشان نشسته، عمر انتظار پیرتر از عمر همه آنان شده است.

امام صادق علیه السلام فرمود: « در صبح و شام منتظر فرج باش...».

منتقم

یعنی: انتقام گیرنده. یکی از لقب های امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف فرمود: «من باقی مانده خدا در روی زمین و انتقام گیرنده از دشمنان او هستم».

مواریث انبیا

یعنی: میراث های پیامبران

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در هنگام ظهور، بسیاری از میراث پیامبران گذشته را به همراه خواهد داشت. میراث هایی چون: پیراهن پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم، عمامه و زره آن حضرت و سلاح و پرچم ایشان، سنگ و عصای حضرت موسی علیه السلام، انگشتری حضرت سلیمان علیه السلام و... .

مهدی

مهدی در لغت یعنی: هدایت شده.

مهـدویت نیز از آن گرفته شـده است. از لقب هـای مشـهور امـام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف است. هر چنـد گاهی نیز مهدی به معنای فاعلی (هدایت کننده) نیز به کار می رود.

از امام صادق علیه السلام پرسیدند: «چرا او (امام زمان عج) مهدی نامیده شده است؟»

پاسخ فرمود: «به خاطر این که او بر تمامی امور پنهان هدایت می شود».

مهدیه

مکـانی مقـدس و معنوی در هر شـهر و دیار که به نام امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف تبرک یافته و به خاطرش، دعای ندبه و دعاهای دیگر برگزار می شود. اولین مهدیه معروف در ایران، مهدیه تهران است که بزرگترین آن ها به شـمار می آید. این مرکز دینی و فرهنگی فعالیت خود را به همت مرحوم شیخ احمد کافی پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، آغاز کرد.

ناحیه

در لغت یعنی: جانب، گوشه و کرانه زمین. جمع آن: نواحی

درغیبت صـغری از حضـرت مهـدی عجـل الله تعـالی فرجه الشـریف به نـاحیه تعبیر شـده است؛ گـاه نیز به خود ایشـان و نایبان خاصـشان نـاحیه گفتنـد. گویی این لقب نیز همچون بعضـی از القـاب ایشان، به شـکل کنایه بوده تا دشـمنان از نام و جای آن حضرت اطلاع پیدا نکنند.

ناحیه را بیشتر در کلام کسانی می بینیم که برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشـریف توقیع نوشـته انـد و جواب گرفته اند. علامه اربلی- از علمای شیعیان- می گوید:

«شیعیان از آن حضرت در دوران غیبت صغری به ناحیه مقدسه تعبیر کرده اند و این رمزی بود که شیعیان آن حضرت را با آن می شناختند».

نجباء

از امام علی علیه السلام و امام باقر علیه السلام روایت شده که: «نجباء از مصر بیرون می آیند ... که زاهدان شب و شیران روز هستند. دل هایشان چون پولاد سخت است. در میان رکن و مقام با او (امام زمان عج) بیعت می کنند».

ندای آسمانی

ندا در لغت یعنی: بلند شدن صدا و ظهور آن

در این جا منظور صدای بلندی است که در آستانه ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف از آسمان شنیده می شود. مردم در هر کجای کره زمین که باشند آن را می شنوند. آنان به هراس و شگفتی می افتند. این ندا را هر ملتی به زبان خود می شنود.

این صدا به طور غیر طبیعی به مردمان می رسد، به شکلی که معجزه آساست.

باید اهمیت خبر ظهور به آنان اعلام شود. خبر دعوت به حق و حمایت و بیعت با امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف.

شیعیان و سنیان روایت های زیادی را در این باره نقل کرده اند.

امام باقر علیه السلام فرمود: «ندا کننده ای از آسمان نام قائم را ندا می کند. پس هر که در شرق و غرب است آن را می شنود و از این صدا خوابیده ها بیدار، ایستادگان نشسته و نشستگان بر دو پای خود

می ایستند. رحمت خدا بر کسی که از این صدا عبرت گیرد و آن را اجابت کند. زیرا صدای نخست، صدای جبرئیل روح الامین است».

نرجس

همسر پاک امام حسن عسکری علیه السلام و مادر مهربان امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف. تمام نام های آن بانو از اسامی گل ها و شکوفه ها است. کسی که مالک نرجس بود به خاطر محبت زیادی که به او داشت او را با بهترین و زیباترین اسم ها صدا می زد. همچنین چون دشمنان، در پی آن بودند که امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را نابود کنند، خانواده حضرت، نرگس را هر بار با نامی جداگانه صدا می زدند. تا آنان فکر کنند که با افراد مختلفی رو به رو هستند و نتوانند ایشان را دستگیر کنند.

او «ملیکه» دختر یشوعا فرزند قیصر روم بود. مادرش از فرزندان حواریّون (شمعون وصی حضرت مسیح) به حساب می آمد. داستان خواب دیدن و آمدن نرگس به سرزمین عراق و ازدواجش با امام عسکری علیه السلام خواندنی است.

او به عنوان کنیز (که در جنگ با رومیان اسیر شده بود) به بغداد آورده شد، سپس فرستاده امام هادی علیه السلام به بغداد رفت و او را از مالک اسیران خریداری کرد و به سامرا برد. حضرت نرگس علیها السلام با امام عسکری علیه السلام ازدواج کرد و حاصل این ازدواج آسمانی، تولد امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف بود.

در کتابهای معتبر تاریخی هیچ گونه اشاره ای به زندگی حضرت نرگس علیها السلام بعد از ولادت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف نشده است؛ فقط آمده است ایشان در زمانی که امام عسکری علیه السلام زنده بود، از دنیا رفت و در کنار قبر امام هادی علیه السلام به خاک سپرده شد.

ص:۷۲

نماز امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

برای هر کدام از امامان معصوم علیه السلام نمازی جداگانه ذکر شده است. این نمازها آداب و روش های خاصی دارد که در کتاب های معتبر دعا آورده شده است.

نماز امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف یکی از این نمازها است. در روایتی که به حضرت زهرا علیها السلام نسبت داده شده است خصوصیت این نماز چنین بیان شده است:

هر کس که حاجتی در نزد خدا دارد، شب جمعه غسل کند. بعد از نیمه شب، به نمازگاه خود رفته و آماده خواندن دو رکعت نماز باشد. در رکعت اول وقتی به «ایّاک نعبد و ایّاک نستعین» رسید صد مرتبه آن را تکرار کند. در ادامه سوره توحید را یک مرتبه بخواند، سپس ذکر رکوع و دو سجده را _ هر کدام _ هفت بار تکرار کند.

در رکعت دوم نیز نماز را به این ترتیب بخواند، خداوند ان شاء الله حاجتش را برآورده کند.

در بعضی از روایت ها آمده که پس از این نماز، مستحب است که نمازگزار تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام را خوانده، سپس به سجده برود و صد مرتبه صلوات بفرستد.

همچنین نقل است که: در پایان، دعای اللهم عَظُمَ البلاء و بَرِح الخفاء ... خوانده شود.

این نماز اکنون نماز خاص مسجد جمکران، برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

نُواب اربعه

نایبان چهارگانه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، که هر کدام در زمان غیبت صغری، نیابت امام را به عهده داشتند. هرچند امام در غیبت بود اما آنان به

راحتی با او دیدار می کردند و نامه ها و توقیعاتش را به مردم می رساندند.

اولین نائب امام ابوعمر عثمان بن سعید عمری اسدی عسکری است، که از یاران امام هادی علیه السلام و امام عسکری علیه السلام بود. و پس از او نام سه نفر دیگر به شرح ذیل است؛

ابوجعفر محمد بن عثمان بن سعید (محمد بن عثمان)

ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی (حسین بن روح)

ابوالحسن علی بن محمد سمری (علی بن محمد سمری)

نایبان خاص امام در زمان نیابت خود، نام و مکان امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را پنهان داشتند. آنان از فرقه گرایی و تفرقه در بین شیعیان جلوگیری کردند، با مدعیان دروغین نیابت مبارزه کردند و به سؤالهای فقهی و مشکلات علمی و عقیدتی شیعیان پاسخ گفتند.

آنان اموال متعلق به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را از مردم تحویل می گرفتند، یا اموالی را از طرف امام به مردم می بخشیدند و بر کار وکیلان امام در شهرها، نظارت داشتند.

نیابت خاص

نایب شدن چهار نفر برگزیده از نایبان امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را می گویند.

نیابت عام

بعد از مرگ چهارمین نایب امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و پس از غیبت کبری حضرت، رهبری و سرپرستی شیعیان به عهده مردان برگزیده ای از علمای دین افتاد.

از امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف برای انتخاب این برگزیدگان شرایطی نقل شده بود

و این نایبان به صورت عام، نایب امام بودند.

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در توقیعی فرمود: «... در پیشامدهایی که برای شما رخ می دهد باید به راویان اخبار ما (علماء) رجوع کنید. اینان حجت من بر شما هستند و من حجت خدایم...».

امام عسکری علیه السلام فرمود: «هر یک از فقیهان که بر نفس خود مسلط باشد، دین خود را حفظ کند و با هوای نفس خود مخالفت ورزد و دستور خدا را اطاعت کند، بر همگان واجب است که از او تقلید کنند».

فقیهان و مراجع تقلید هنوز هم این نیابت عام را بر عهده دارند و شیعیان در تمامی اعمال دینِ خود، آنان را پیشوا و راهنما می دانند.

مرجع تقلید

نیمه شعبان

امام صادق علیه السلام فرمود: «این شب برترین شب ها بعد از شب قدر است. خداوند در این شب فضلش را بر بندگان جاری می سازد و از منت خود، گناهان آنان را می بخشاید. پس تلاش کنید که در این شب به خدا نزدیک شوید».

وکیلان امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

وکیلان امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، هر کدام در شهرهای دور و نزدیک زندگی می کردند و مسئولیت خاصی بر عهده شان بود. مثلاً وجوهات شرعی را از میان شیعیان جمع می کردند یا سرپرستی یتیمان را عهده دار بودند، یا به نماز و امور دینی آنان رسیدگی می کردند.

وکالت برای ائمه علیه السلام از زمان امام کاظم علیه السلام شروع شد و تا زمان امام

مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ادامه یافت. در زمان غیبت صغرای امام، وکیلان بسیاری از طرف ایشان در میان شیعیان بودند. آنان با نایبان چهارگانه ارتباط داشتند و سؤال ها و خواسته های خود را به وسیله آنان به امام می رساندند.

در تاریخ نام بسیاری از این وکیلان ذکر شده است. مثلِ: احمد بن اسحاق (وکیل امام در قم)، محمد بن شاذان (در نیشابور) ابراهیم بن مهزیار (در اهواز) و ...

وظایف منتظران

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف به شیعیان خود فرمود: «هر یک از شما باید آن چه را که باعث دوستی ما می شود، پیشه خود سازد و از هر چه که موجب خشم ما می گردد دوری جوید».

برای آنان که در انتظار منادی رحمت و نور، پلک نبسته اند و در جاده های امید، دعای فرج می خوانند، آنان که منتظر یارند و چشم به روشنی قامتش دارند وظایف مختلف بیان شده است. در کتاب «مکیال المکارم» تا هشتاد وظیفه، ذکر شده است که بعضی از آن ها چنین است:

شناخت حجت خدا و امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، دوری از بدی ها و آراستگی ها به خوبی ها، پیوند با مقام ولایت، آمادگی برای ظهور، ارتباط با مراجع و فقیهان، استمرار بر دعا و...

وقت ظهور

تنها خداوند به وقت ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف آگاه است. امامان علیه السلام شیعه همیشه مردم را از تعیین زمان ظهور آن حضرت برحذر می داشتند

و هر کسی را که وقت گذار بود دروغگو می خواندند.

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در توقیعی، به اسحاق بن یعقوب فرمود:« اما ظهور فرج در دست خدای عزوجل است و وقت گذاران دروغ می گویند».

پوشیده ماندن وقت ظهور از حکمت ها و اسرار خداوند است. البته باید یکی از علتهای این پنهان ماندن را در درهم شکستن مکر و حیله دشمنان دانست.

ولایت فقیه

نائب عام امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، کسی که زعامت و سرپرستی شیعیان را بر عهده دارد. او عالم به سیاست های دینی و برقرار کننده عدالت اجتماعی در میان آنان است. احکام و امور حکومتی در دست اوست و بر همگان ولایت دارد.

ولی فقیه یا رهبر امت اسلامی کسی است که در پیشگاه خدا مسئول است تا احکام را کاملاً اجرا کند. علاوه بر این که در قوانین الهی و فقهی، علم و اجتهاد دارد، در مسایل سیاسی و اجتماعی و مدیریت و شجاعت نیز آگاه است. در یک زمان امکان وجود مجتهدان و مراجع تقلید بسیار هست، اما ولی فقیه فقط باید یک نفر باشد تا در حفظ امت اسلامی و حکومت دینی، اختلافی ایجاد نشود.

یالثارات الحسین علیه السلام

ثار یعنی: خونخواهی

یالثارات الحسین یعنی: کجایند خونخواهان حسین علیه السلام. بیایید به طلب خون حسین و یارانش.

ص:۷۷

این شعار مختص یاران امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف است. آنان به خونخواهی امام حسین علیه السلام این شعار را بر زبان دارند.

امام صادق علیه السلام فرمود: «... تنها از خدا می ترسند و فریاد لا اله الا الله آنان بلند است و همواره در آرزوی شهادت و کشته شدن در راه خدایند. شعار آنان «یالثارات الحسین علیه السلام» است...».

یمانی

در روایات آمده است خروج یمانی یکی از نشانه های حتمی ظهور امام زمان است. او اهل ایمان است و مردم را به حق و عدالت دعوت می کند. (۱)

۱- برای استفاده بیشتر به کتاب فرهنگ نامه مهدویّت و یا پایگاه www.salimian.com مراجعه نمایید.

لیست برخی محصولات انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف

ردیف

نام کتاب

قیمت (ریال)

۱

تا ظهور (۲ جلد)

۶۵۰۰۰

۲

آینده جهان (کتاب سال حوزه)

۳۸۰۰۰

۳

فرهنگ نامه مهدویت

۶۸۰۰۰

۴

دکترین مهدویت

۲۰۰۰۰

۵

مهدویت از دیدگاه دین پژوهان غربی

۲۵۰۰۰

۶

انتظار پویا

۹۰۰۰

۷

جوانان یاوران مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

۶۰۰۰

۸

نینوا و انتظار، تأملی نو

۲۸۰۰۰

۹

ضرورت طرح مباحث مهدویت

۱۰۰۰۰

۱۰

امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در کلام آیت الله بهجت

۱۲۰۰۰

۱۱

امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در قرآن

۱۰۰۰۰

۱۲

امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در احادیث شیعه و سنی

۱۰۰۰۰

۱۳

زمزمه های انتظار

۹۰۰۰

۱۴

مهدی ستیزان

۴۵۰۰

۱۵

اندیشه مهدویت و آسیب ها

۷۵۰۰

۱۶

فصلنامه علمی- تخصصی انتظار (۲۸-۱)

۱۸۰۰۰

۱۷

پژوهشی عقلی پیرامون حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

۴۵۰۰

۱۸

طلوع خورشید

۶۰۰۰

۱۹

امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در حدیث ثقلین

۲۰۰۰۰

۲۰

زنان در حکومت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

۲۵۰۰

۲۱

شمیم (برگزیده ای از مباحث درباره امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف)

۸۰۰۰

۲۲

دولت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف سیرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

۴۰۰۰

۲۳

لوح فشرده «نقد فیلم نوستر آداموس»

۱۵۰۰۰

۲۴

نگاهی دوباره به انتظار

۶۵۰۰

۲۵

درسنامه مهدویت (۱)

۲۸۰۰۰

۲۶

درسنامه مهدویت (۲)

۳۵۰۰۰

۲۷

کارت بازی انتظار

۱۰۰۰۰

۲۸

جهانی شدن و فرهنگ مهدوی

۲۶۰۰۰

۲۹

پله پله مهربانی

۱۰۰۰۰

۳۰

وقتی او می آید

۶۰۰۰

۳۱

آفتاب مهر (یکصد پرسش و پاسخ مهدوی)

۳۸۰۰۰

۱

لوح فشرده فصلنامه انتظار (۲۸-۱)

۱۰۰۰۰

۲

اعمال نیمه شعبان

۱۲۰۰۰

۳

جزیره خضراء

۸۰۰۰

۴

از حسین علیه السلام تا مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

۷۰۰۰

۵

مجله امان ویژه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف (۲۰-۱)

۵۰۰۰

۶

جستارهایی در مهدویّت

۱۵۰۰۰

۷

نگین آفرینش (درسنامه مقدماتی)

۲۸۰۰۰

۸

قرآن، مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، جوانان

۱۴۰۰۰

۹

بروشور هفتگانه «آشنایی با امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف»

۱۴۰۰

۱۰

فرات تا فرات (۲جلد)

۴۰۰۰۰

۱۱

جهانی شدن و حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

۸۰۰۰

۱۲

دلائل عقلی و نقلی امامت و مهدویّت

۲۸۰۰۰

۱۳

فروغ حق

۲۵۰۰۰

۱۴

در محضر علامه شعرانی

۳۰۰۰۰

۱۵

شرح فراق

۲۵۰۰۰

۱۶

منجی در ادیان

۳۲۰۰۰

۱۷

سی دی آفتاب عشق

۱۰۰۰۰

۱۸

تو را من چشم در راهم

۱۲۰۰۰

۱۹

پیچک انحراف

۳۰۰۰۰

۲۰

نقد و بررسی اسرائیلیات

۴۵۰۰۰

۲۱

لوح فشرده «جزیره خضرا»

۱۰۰۰۰

۲۲

تربیت نسل منتظر

۲۵۰۰۰

نحوه تقاضا:

وجه کتاب درخواستی را به حساب سیبا (۰۱۰۵۶۴۱۹۳۴۰۰۹) بانک ملی شعبه حجتیه قم کد ۲۷۱۱ به نام انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف واریز نموده و اصل فیش بانکی را همراه با نام و تعداد کتاب های درخواستی و آدرس دقیق پستی، به نشانی ذیل از طریق پست یا فکس ارسال نمائید.

نشانی: قم- خیابان شهداء (صفائیه)- کوچه آمار (۲۲)- بن بست شهید علیان-

پلاک ۲۴- مرکز تخصصی مهدویّت / تلفن: ۷۷۳۷۸۰۱-۰۲۵۱،

فاکس: ۷۷۳۷۱۶۰- ۰۲۵۱ / صندوق پستی: ۱۱۹/۳۷۱۳۵

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹